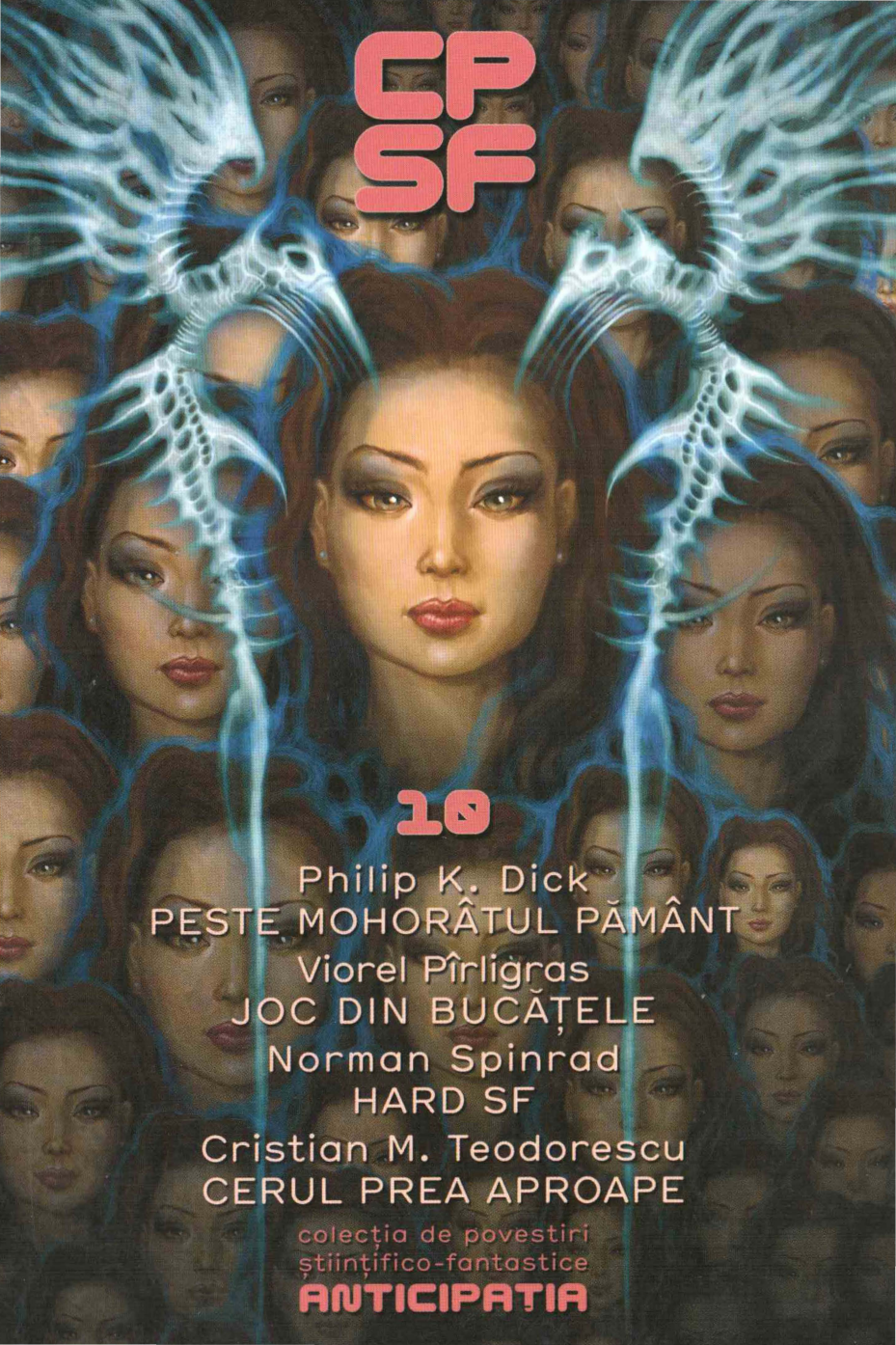
CP
SF
10
Philip K. Dick
PESTE MOHORÂTUL PĂMÂNT
Viorel Pîrligras
JOC DIN BUCĂȚELE
Norman Spinrad
HARD SF
Cristian M. Teodorescu
CERUL PREA APROAPE
colecția de povestiri
științifico-fantastice
ANTICIPAȚIA

9/2013/CPSF10/serie nouă

Philip K. Dick • PESTE MOHORÂTUL PĂMÂNT / 3

Viorel Pîrligras • JOC DIN BUCĂȚELE / 33

Norman Spinrad • HARD SF / 43

Cristian M. Teodorescu • CERUL PREA APROAPE / 65

Coperta & design: Valentin NICOLAU / Imagine: Tudor POPA /
Redactor-șef: Marian TRUȚĂ / Redactor: Ecaterina DERZSI /
Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR / Editor: Valentin NICOLAU

colecția de povestiri
științifico-fantastice
ANTICIPAȚIA
ISSN 1220-8620

peste mohorâtul pământ

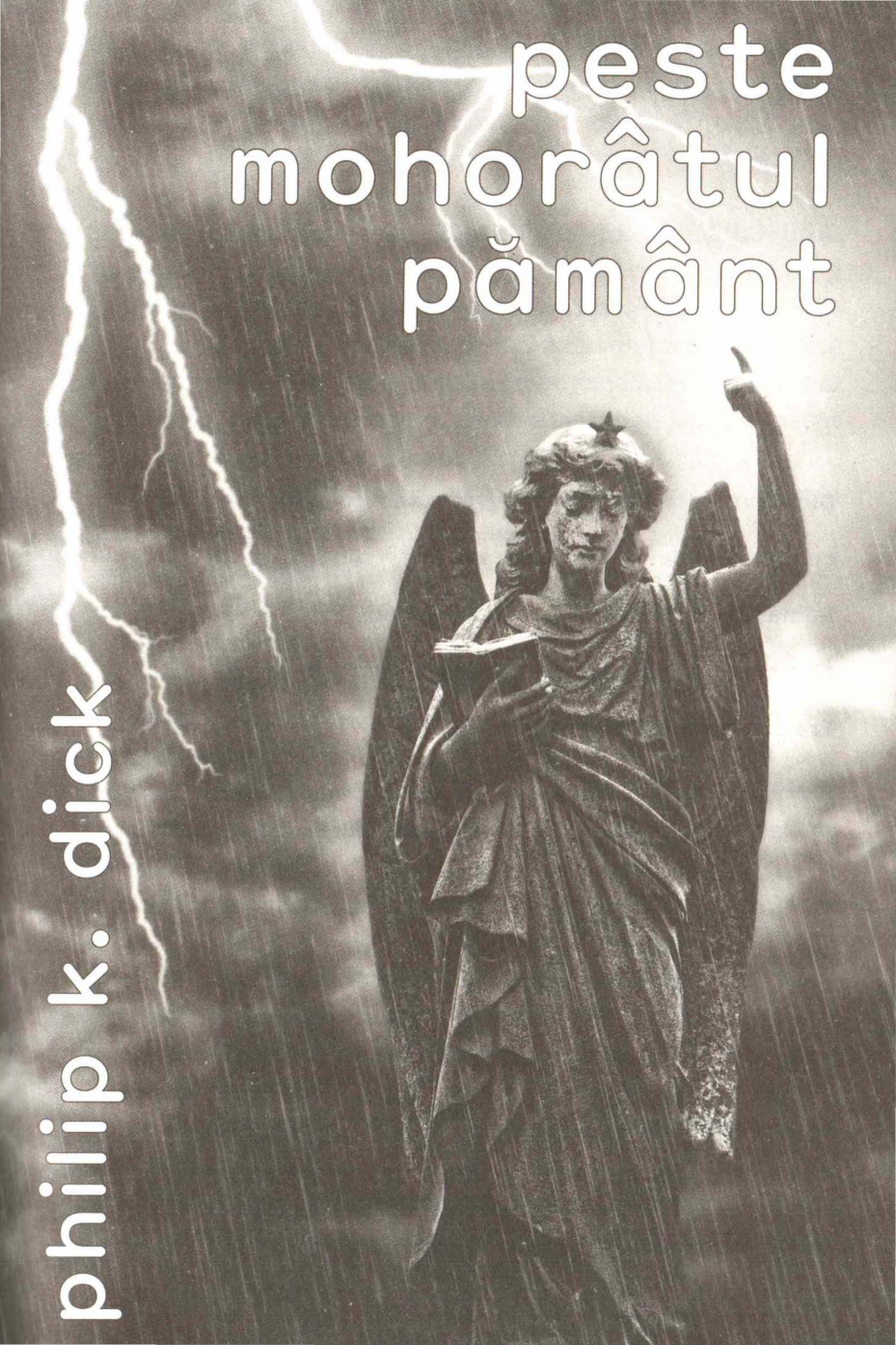

philip k. dick

Din Silvia rămăsese doar o grămadă informă,

cu mâini și picioare grotesc îndoite.

Rămășițe carbonizate de cenușă arsă,

zbârcite, strânse într-un morman incert.

Fragmente pârlite, o coajă ofilită,

sfărâmicioasă.

SILVIA ALERGĂ RÂZÂND ÎN NOAPTEA PLINĂ DE LUMINĂ, între trandafiri și stele și margarete aurite, în josul cărării prunduite și dincolo de grămezile de iarbă înmiresmată, culeasă de pe pajiști. Pretutindeni ochiuri de apă reflectau astre strălucitoare, printre care ea se strecură spre panta din spatele zidului de cărămidă. Cedrii sprijineau bolta înstelată, indiferenți la forma zveltă săgetând pe lângă ei, cu păr castaniu învolburat și ochi scânteietori.

– Așteaptă-mă, se plânse Rick, în timp ce-și croia prudent drum în urma ei, de-a lungul cărării necunoscute.

Silvia zburda dezlănțuită.

– Mai încet! țipă el furios.

– Nu pot – întârziem.

Fără veste, Silvia îi răsări în față, tăindu-i drumul.

– Golește-ți buzunarele, îi șopti.

Ochii ei cenușii sclipeau.

– Aruncă tot ce ai metal la tine. Știi doar că ei nu-l pot suporta.

Rick scotoci prin buzunare. Găsi în pardesiu două monede de zece cenți și una de cincizeci.

– Astea intră la socoteală?

– *Da!*

Silvia le smulse și le azvârli în tufele de crini întunecate. Stropii metalici se pierdură, șuierând, în negura umedă.

– Mai e ceva? îl prinse neliniștită de braț. Ei sosesc. Mai e ceva, Rick?

– Doar ceasul.

Degetele ei se repeziră agitate spre brățară, dar Rick își feri încheietura.

– Pe *ăsta* nu-l arunci.

– Atunci lasă-l pe cadranul solar – sau pe zid. Sau într-o scorbură.

Silvia o luă din nou la fugă. Îi deslușì vocea grăbită, nerăbdătoare.

– Aruncă-ți tabachera. Și cheile, catarama de la curea – tot metalul. Ai uitat cât de mult detestă ei metalul? Grăbește-te odată, am întârziat!

Rick o urmă posac.

– Bine, *vrăjitoare* ce ești.

Din întuneric, Silvia ripostă furioasă.

– Nu *vorbi* așa! Nu e adevărat. Ai stat să le asculți pe surorile mele și pe maică-mea și...

Zgomotul le acoperi cuvintele. Un fâlfâit distant, undeva departe, ca niște frunze colosale fremătând în viscol. Cerul nocturn se umplu de izbituri frenetice; soseau, de data asta, foarte repede. Erau prea lacomi, prea însetați și ațâțați ca să mai poată aștepta. Un început de spaimă se născu în bărbat, în timp ce alerga s-o ajungă pe Silvia.

Silvia era o alcătuire neînsemnată, o bluză și o fustă verde în mijlocul unei mase învălmășite. Cu una dintre mâini încerca să-i țină deoparte, cu cealaltă căuta robinetul. Vârtejul trupurilor și aripilor o îndoia ca pe o trestie, acoperind-o uneori complet.

– Rick! strigă ea slab. Vino aici și ajută-mă!

Îi împinse în lături, luptând să-și mențină echilibrul.

– Mă sufocă!

Rick își croi drum, prin zidul de fulgerări albe, spre marginea cuvei. Sorbeau avizi sângele care curgea din robinetul de lemn. O trase pe Silvia aproape de el; era înspăimântată și tremura. O ținu strâns, până ce furia și violența din jurul lor se mai domoliră.

– Sunt flămânzi, suflă abia auzit Silvia.

– Nu ești în toate mințile să te bagi acolo. Te pot preface în scrum!

– Știu. Ei pot face orice.

Se cutremură, speriată și ațâțată.

– Privește-i, șopti ea, cu glasul înecat de emoție. Privește-le mărimea – aripile desfășurate. Și culoarea lor, Rick. Imaculată – perfectă. Aici, la noi, nu există un alb atât de curat. Măreți și puri și minunați.

– Tânjeau după sângele mielului.

Bătăile aripilor suflară părul moale al Silviei peste obrajii lui Rick. Plecau acum, înălțându-se spre cer într-un zbucium vertical. De fapt,

nu spre cer – în altă parte. Înapoi în lumea lor de unde simțiseră sângele. Dar nu doar sângele – veniseră din cauza Silviei. *Ea* îi atrăgea.

Ochii cenușii ai fetei erau larg deschiși. Schiță o mișcare înspre creaturile albe ce se înălțau. Una dintre ele se abătu înapoi. Iarba și florile sfârâiră într-o scurtă erupție tunătoare de flăcări, orbitor de albe. Rick se aruncă pe jos. Apariția arzătoare plană un moment deasupra Silviei, după care urmă un pocnet sec. Dispăruse și acest ultim gigant alb înaripat. Tăcerea și întunericul luară din nou în stăpânire cerul și pământul.

– Îmi pare rău, murmură Silvia.

– Să nu mai faci așa ceva, articulă Rick.

Era încă ametit de șoc.

– E periculos.

– Uneori uit. Îmi pare rău, Rick. Nu voiam să-i atrag atât de aproape.

Încercă să zâmbească.

– N-am mai fost de câteva luni atât de imprudentă. De atunci, de rândul trecut, când te-am adus aici prima oară.

Ochii îi fulgerară lacomi, sălbatici.

– L-ai *văzut*? Putere și flăcări. Și nici măcar nu ne-a atins. Doar ne-a privit. Atâta tot. Și totul a ars, de jur împrejur.

Rick o prinse de umeri.

– Ascultă, scrâșni el. Nu trebuie să-i mai chemi. E nefiresc. Nu asta este lumea lor.

– Nu e nefiresc – e minunat.

– E periculos! Degetele i se încleștară pe trupul femeii, făcând-o să icnească de durere. Nu-i mai ademeni spre noi!

Silvia râse isteric. Se smulse din mâinile lui, retrăgându-se în cercul de distrugere pe care-l părjolise hoarda de îngeri la plecare.

– N-am de *ales*, îi strigă. Le aparțin. Sunt familia mea, rudele mele. Generații întregi, acolo în trecut.

– Ce vrei să spui?

– Sunt strămoșii mei. Și, într-o bună zi, o să-i urmez.

– Ești o afurisită de vrăjitoare!

– Nu, răspunse Silvia. Nu sunt o vrăjitoare, Rick. Nu înțelegi? Sunt o sfântă.

Bucătăria era caldă și luminoasă. Silvia conectă Silex-ul și luă o cană roșie pentru cafea, din bufetul de deasupra chiuvetei.

– Nu trebuie să-i mai asculți, vorbi ea, aranjând farfurioare și cești, scoțând frișca din frigider. Știi că ei nu înțeleg. Uită-te numai cum stau acolo.

Betty Lou și Jean, surorile Silviei și mama ei erau strânse laolaltă în sufragerie, temătoare și încordate, nescăpând din ochi bucătăria. Walter Everett ședea lângă cămin, cu chipul îndepărtat, încremenit.

– Dar pe *mine* mă asculți? spuse Rick. Ai darul de a-i atrage. Adică, nu ești... nu Walter ți-e tată?

– Ba da, sigur că da. Sunt om din toate punctele de vedere. N-arăt a om?

– Dar numai tu ai această... însușire.

– Fizic sunt la fel, rosti Silvia gânditoare. Am darul de a-i chema, atâta tot. Au existat și alții înaintea mea – sfinți, martiri. Când eram mică, maică-mea îmi citea despre Sfânta Bernadette. Îi mai ții minte peștera? Era lângă un spital. Bântuiau pe acolo și ea l-a văzut pe unul dintre ei.

– Și sângele? E absurd. Niciodată n-a existat ceva asemănător.

– Ba da. Sângele îi atrage, mai ales cel de miel. Bântuie pe deasupra bătăliilor. Valkirii – ridicându-i pe morți înspre Walhalla. De asta sfinții și martirii se taie și se automutilează. Știi cum mi-a venit ideea?

Silvia își prinse un șorțuleț în jurul taliei și vărsă boabele de cafea în Silex.

– La nouă ani, citind Odiseea lui Homer. Ulise sapă un șanț și-l umple cu sânge pentru a atrage spiritele. Umbrele de pe tărâmurile de nicăieri.

– Așa este, încuviință Rick, fără tragere de inimă. Mi-amintesc.

– Fantomele celor care au murit. Cândva trăiseră. Toți trăiesc aici, apoi mor și se duc dincolo.

Chipul îi strălucea.

– Vom avea aripi cu toții! Voi zbura. Vom revărsa foc și putere. Vom înceta de-a mai fi viermi.

– Viermi! Așa îmi spui întotdeauna.

– Bineînțeles că ești un vierme. Toți suntem viermi – viermi ticăloși târându-se pe scoarța pământească, prin resturi și noroaie.

– De ce îi atrage sângele?

– Fiindcă este viață, iar ei sunt atrași de viață. Sângele este *uisge beatha*[1] – apa vieții.

– Sângele înseamnă moarte! Un jgheab de sânge revărsat...

– *Nu* este moarte. Când vezi o omidă închizându-se în crisalida ei, crezi că moare?

Walter Everett se oprise în prag. Își asculta fiica, iar figura i se întunecase.

– Într-o zi, vorbi el răgușit, or s-o înșface și or s-o ducă de aici. Și ea își dorește asta. De-abia așteaptă ziua aceea.

– Vezi? îi spuse Silvia lui Rick. Nici el nu înțelege.

Opri Silex-ul și turnă cafeaua.

– Vrei și tu? își întrebă tatăl.

– Nu.

– Silvia, începu Rick, de parcă ar fi vorbit unui copil. Dacă te duci cu ei, știi că nu vei mai putea reveni printre noi.

– Mai devreme sau mai târziu, toți trebuie să facem acest pas. Așa ne sunt orânduite viețile.

– Dar nu la nouăsprezece ani, insistă Rick. Ești tânără, frumoasă, sănătoasă. Căsătoria noastră – ce se va întâmpla cu ea?

Se sculă pe jumătate de la masă.

– Silvia, trebuie să termini cu asta!

– *Nu pot* să termin. Aveam șapte ani când i-am văzut prima dată.

---

[1] „Uisge beatha" este traducerea gaelică a expresiei latine „aqua vitae" care desemna alcoolul distilat. Având în vedere că „uisge" a fost anglicizat sub forma whisky, „uisge beatha" se transformă în text într-o metaforă subtilă prin care Philip K. Dick ne spune că sângele era, pentru acei îngeri, echivalentul alcoolului pentru oameni (n. red.).

Silvia se sprijini de chiuvetă, ținând în mână Silex-ul, cu privirea pierdută undeva în depărtare.

– Mai ții minte, tăticule? Pe-atunci locuiam în Chicago. Era iarnă. Mă întorceam de la școală și m-am împiedicat.

Ridică un braț subțire.

– Vezi cicatricea? Am căzut și m-am tăiat. Am venit plângând acasă – era lapoviță și vântul bătea în jurul meu. Rana sângera și mănușa se îmbibase de sânge. Atunci am privit în sus și i-am văzut.

Se așternu tăcerea.

– Te vor, rosti Everett înăbușit. Sunt muște – mari și grase, bâzâind prin preajmă, pândindu-te. Chemându-te să vii la ele.

– De ce nu?

Ochii ei cenușii străluceau și întregul chip radia bucurie și speranță.

– Tu i-ai văzut, tăticule. Știi ce înseamnă. Preschimbare – din lut în zei!

Rick ieși din bucătărie. În sufragerie, cele două surori stăteau lipite una de alta, curioase și nesigure. Doamna Everett ședea singură, cu fața împietrită și ochii pustii în spatele ramei metalice a ochelarilor. Se întoarse cu spatele când Rick trecu prin dreptul lor.

– Ce s-a întâmplat acolo, afară? șopti încordată Betty Lou.

Avea cincisprezece ani, era slabă, urâtă, cu obrajii supți și păr lucios de culoarea nisipului.

– Silvia nu ne lasă niciodată să mergem cu ea.

– Nu s-a întâmplat nimic, răspunse Rick.

Furia schimonosi chipul searbăd.

– Nu e adevărat. Ați fost amândoi afară în gradină, în întuneric și...

– Nu mai vorbi cu el! țipă mama ei. Le îmbrânci pe cele două fete mai încolo, zvârlindu-i lui Rick o privire încărcată de ură și de suferință. Apoi îi întoarse repede spatele.

Rick deschise ușa subsolului și aprinse lumina. Coborî încet în încăperea de beton, murdară, luminată de un bec anemic, atârnat de fire prăfuite.

Într-un colț se deslușeau cazanul de încălzire și conductele masive prin care circula aer fierbinte. În apropiere se aflau boilerul și câteva suluri împrăștiate, lăzi umplute cu ziare și cărți, mobilă veche, totul îngroșat de praf, acoperit cu pânze de păianjen.

La celălalt capăt erau mașina de spălat și storcătorul. Și dispozitivul pentru pompare și răcire, improvizat de Silvia.

Rick își alese din trusa de scule un ciocan și două chei fixe grele. Pornise deja spre rezervoarele și țevile complicate când Silvia apăru pe neașteptate în capul scărilor, cu ceașca de cafea în mână.

Coborî repede spre el.

– Ce faci aici? îl privi întrebătoare. Ce-i cu ciocanul și cheile astea?

Rick lăsă sculele să cadă înapoi pe masă.

– Credeam că s-ar putea rezolva totul pe loc.

Silvia se opri între el și rezervoare.

– Speram să înțelegi. Ei au fost întotdeauna parte din viața mea. Când te-am luat prima oară cu mine, am crezut că...

– Nu vreau să te pierd, vorbi aspru Rick. Pentru nimeni sau nimic pe lume – aici sau oriunde în altă parte. *N-o să renunț la tine*.

– Nu înseamnă să renunți la mine!

Ochii i se îngustară.

– Ai venit ca să distrugi și ca să strici. În clipa când voi fi în altă parte, o să faci totul praf și pulbere, nu-i așa?

– Da.

Teama înlocui mânia pe chipul fetei.

– Vrei să mă ții în loc? Trebuie să merg mai departe – partea asta a călătoriei s-a încheiat. Destul am stat aici.

– Nu mai poți aștepta? întrebă furios Rick.

Nu-și putea controla disperarea ce-i răzbătea în glas.

– Este prea repede, Silvia, înțelege!

Fata strânse din buze, dădu din umeri și se întoarse, încrucișându-și brațele.

– Vrei să fii și să rămâi întotdeauna vierme. O omidă mică, păroasă și târâtoare.

– Vreau să *te am*.

– Nu mă poți *avea*!

Se răsuci furioasă.

– N-am timp de pierdut cu asta.

– Ai lucruri mai mari în perspectivă, replică sarcastic Rick.

– Bineînțeles.

Se îmblânzi puțin.

– Îmi pare rău, Rick. Ți-amintești de Icar? Și tu vrei să zbori. Te simt.

– Când o să-mi vină vremea.

– De ce nu acum? De ce să aștepți? Ți-e teamă.

Alunecă sprintenă pe lângă el, cu o expresie de șiretenie pe chip.

– Rick, vreau să-ți arăt ceva. Dar mai întâi promite-mi să nu spui nimănui.

– Ce să-mi arăți?

– Promiți?

Își duse mâna la gură.

– Trebuie să fiu cu ochii-n patru. A costat o groază de bani. Nimeni nu știe nimic. Așa se procedează și în China – totul are o anume importanță.

– Mă faci curios.

Pe Rick îl încercă neliniștea.

– Ce este?

Tremurând de nerăbdare, Silvia se strecură în spatele unui frigider masiv, în întunericul dindărătul păienjenișului de bobine și fire încolăcite, reci și înghețate. O putea auzi trăgând și împingând. Zgomotul unei târșâieli, zgomotul a ceva mare scos la lumină.

– Vezi? gâfâi Silvia. Dă-mi o mână de ajutor, Rick. E greu. Lemn masiv și alamă – căptușit cu metal. E băițuit manual și lăcuit. Și gravat – ia uite! Vezi ce frumos e?

– Ce-i asta? întrebă Rick, cu vocea uscată.

– Crisalida mea, rosti simplu Silvia.

Se lăsă satisfăcută pe podea și își sprijini fericită capul de sicriul din stejar lăcuit.

Rick o apucă de braț, silind-o să se ridice.

– Nu poți să stai în pivniță cu coșciugul ăsta și...

Se întrerupse.

– Ce s-a întâmplat?

O grimasă de durere străbătu chipul Silviei. Se dădu înapoi de lângă el și-și duse repede degetul la gură.

– M-am tăiat – când m-ai tras – într-un cui sau în altceva.

Un firișor de sânge i se prelinse printre degete. Cealaltă mână a ei căuta o batistă în buzunar.

– Dă-mi să văd.

Vru să-i ia mâna, însă ea îl evită.

– E mare tăietura? o întrebă.

– Nu te apropia de mine, murmură Silvia.

– Ce s-a întâmplat? Nu te mai feri!

– Rick, pronunță ea clar și răspicat, adu vată și spirt. Cât poți de repede.

Încerca să-și stăpânească spaima crescândă.

– Trebuie să opresc sângele.

– În bucătărie?

Se îndepărtă cu stângăcie.

– Nu pare prea grav. De ce nu...

– Repede.

Glasul fetei era deodată înghețat de frică.

– *Repede*, Rick!

Sui confuz câteva trepte.

Groaza Silviei îl ajunse din urmă.

– Degeaba, e prea târziu, spuse ea abia auzit. Nu te întoarce – nu te apropia de mine. E greșeala mea. Eu i-am învățat să vină. *Nu te apropia!* Îmi pare rău, Rick. *Oh...*

Vocea i se pierdu în zvâcnetul ce sfărâmă zidul subsolului. Un nor alb luminos își croi drum înăuntru, revărsându-se în jur.

După Silvia veniseră. Ea alergă câțiva pași spre Rick, se opri nesigură și masa albă de trupuri și aripi o învălui. Țipă o dată. O explozie violentă transformă subsolul într-un joc licăritor de fierbințeală.

Fu azvârlit la podea. Cimentul era uscat și dogorea – toată încăperea trosnea de căldură. Ferestrele se fărâmițară, împinse înspre exterior de forme albe pulsând. Fum și flăcări se învârtejiră peste pereți. Tavanul se înclină, declanșând o ploaie de mortar.

Rick luptă să se ridice. Izbucnirea furioasă se stingea. Subsolul era un haos de resturi. Toate suprafețele fuseseră pârjolite și înnegrite, îngropate în cenușă fumegândă. Lemn despicat, haine rupte și bucăți de beton erau risipite pretutindeni. Cazanul și mașina de spălat deveniseră o ruină. Tot ansamblul complex de pompare și răcire – o masă de zgură lucitoare. Un zid întreg fusese dărâmat. Tencuiala se răspândise peste tot.

Din Silvia rămăsese doar o grămadă informă, cu mâini și picioare grotesc îndoite. Rămășițe carbonizate de cenușă arsă, zbârcite, strânse într-un morman incert. Fragmente pârlite, o coajă ofilită, sfărâmicioasă.

Noaptea era întunecată, rece și tăioasă. Câteva stele sclipeau, precum gheața, deasupra sa. O boare de vânt, umedă, foșni printre crinii picurând și biciui prundișul într-o ceață glacială, împrăștiată de-a lungul cărării străjuite de trandafiri.

Stătu ghemuit mult timp, ascultând și pândind. Dincolo de cedri, casa se profila pe cer. La poalele pantei, câteva mașini lunecau pe autostradă. Altfel, totul în jur era tăcere. În fața lui, se contura cuva de porțelan și

țeava prin care curgea sângele din frigiderul de la subsol. În afara câtorva frunze căzute în ea, cuva era goală și uscată.

Rick inspiră adânc aerul fin al nopții și își ținu o clipă respirația. Apoi se sculă anevoie în picioare. Cercetă cerul, însă nu deslușì nicio mișcare. Și totuși erau acolo, pândind și așteptând – umbre confuze, ecouri ale unui trecut legendar, un panteon de figuri divine.

Luă de jos canistrele grele, le târî până la cuvă și turnă sângele vâscos și tulbure, resturi ieftine de la un abator din New Jersey. Stropi mari îi săriră pe haine și se feri nervos. Nimic însă nu se clintea în aerul nocturn. Grădina era tăcută, înăbușită în ceață și întuneric.

Așteptă lângă cuvă, întrebându-se dacă vor sosi. Veniseră pentru Silvia, nu doar pentru sânge. Fără ea, în afara hranei crude, nu exista nicio momeală. Duse bidoanele de metal goale până la tufișuri și le azvârli în josul pantei. Se căută atent prin buzunare, asigurându-se că nu mai avea nimic de metal la el.

De-a lungul anilor, Silvia le formase obișnuința de a veni. Acum ea trecuse dincolo. Însemna asta că ei nu-și vor mai face apariția? Undeva, în tufișuri, foșni ceva. Un animal sau o pasăre?

Sângele lucea în cuvă, greu și nemișcat, aidoma plumbului. Era ora la care soseau, dar nimic nu tulbura copacii din jur. Privi pe rând șirurile de trandafiri legănându-se încet, cărarea prunduită pe care el și Silvia alergaseră – alungă amintirea prea proaspătă a ochilor scânteietori și a buzelor de un roșu fraged. Autostrada de la poalele pantei, grădina goală și nemișcată, casa tăcută în care familia ei aștepta, cuibărită. După o vreme, se auzi un șuier înfundat. Tresări, dar nu era decât o remorcă Diesel mugind pe autostradă, cu faruri orbitoare.

Sări înverșunat în picioare, încordat, cu călcâiele înfipte în solul negru și moale. N-avea să renunțe. Avea să rămână aici până ce vor veni. O voia înapoi cu orice preț.

Deasupra, pânze cețoase de umezeală alunecară peste Lună. Văzduhul era o imensă landă pustie, lipsită de viață sau de căldură. Gerul ucigător al tenebrelor spațiale, departe de astre și de ființe. Privi în sus până când începu să-l doară gâtul. Stele reci, alunecând

înăuntrul și în afara volutelor de ceață încâlcite. Mai trebuia ceva? Nu voiau să vină sau el nu îi interesa? Silvia fusese cea care îi interesase – acum o aveau.

În spate se produse o mișcare silențioasă. O simți și începu să se întoarcă, însă, brusc, copacii și tufișurile, fiecare în parte, fremătară. Ca niște suporturi ireale, oscilară și se fugăriră laolaltă, contopindu-se neștiuți în umbrele nocturne. Ceva se strecură printre ei, în tăcere și iute, apoi dispăru.

Sosiseră. Îi putea simți. Își curmaseră puterea și flăcările. Statui reci, indiferente, înălțându-se printre arbori, dominând cedrii – îndepărtate de el și de lumea lui, atrase de curiozitate și de-o vagă obișnuință.

– Silvia, rosti el răspicat. Ești aici?

Nu veni niciun răspuns. Poate nu se afla printre ei. Se simți ridicol. Un licăr trecător de alb lunecă pe lângă cuvă, plană o clipă și își urmă calea fără a se opri. Un alt gigant iscodi fugar și se retrase, iar aerul de deasupra cuvei vibră, apoi se domoli în nemișcare.

Îl cuprinse disperarea. Plecau, se retrăgeau în lumea lor. Ofranda nu fusese acceptată; nu îi interesa.

– Așteptați, bolborosi greoi.

Câteva umbre albe adăstară. Se apropie încet de ele, conștient de imensitatea lor pâlpâindă. Dacă din greșeală le-ar atinge, un sfârâit intens i-ar însoți spulberarea într-o grămadă întunecată de cenușă. Se opri la câțiva metri depărtare.

– Știți ce vreau, spuse măsurat. O vreau pe ea înapoi. N-ar fi trebuit s-o luați așa curând.

Tăcere.

– V-ați pripit. Nu trebuia să faceți asta. Avea să vină la voi până la urmă. Pregătise totul.

Ceața se învolbură în noapte. Formele licăritoare se agitară și pulsară între copaci, reacționând la vocea sa.

– Adevărat, se născu un glas impersonal și detașat.

Se răspândi în jurul lui, de la arbore la arbore, lipsit de localizare sau direcție. Fu măturat de vântul nocturn, murind în ecouri tot mai îndepărtate.

Un val de ușurare îl străbătu. Se opriseră – erau conștienți de el – ascultând ce-avea de spus.

– Abia își începuse viața. Trebuia să ne căsătorim, să avem copii.

De data aceasta nu mai veni niciun răspuns, însă el înregistră o tensiune crescândă. Ascultă încordat, dar nu putu desluși nimic. Apoi își dădu seama că în rândurile lor se produsese o neînțelegere, un diferend. Tensiunea se accentuă – încă mai multe forme licărire – norii, stelele înghețate fură ascunse de imensa prezență sporind în preajma lui.

– Rick!

O voce se auzi în apropiere. Nesigură, alunecând înapoi în contururile incerte ale copacilor și ale plantelor brumate. Abia putea s-o deslușească – cuvintele se pierdeau de cum erau rostite.

– Rick, ajută-mă să vin înapoi.

– Nu știu.

Vocea era aproape isterică, încărcată de consternare și de durere.

– Nu înțeleg. Undeva s-a întâmplat ceva. Au crezut că voiam să vin atunci, pe loc. Dar s-au *înșelat*!

– Știu, spuse Rick. A fost un accident.

– Așteptau. Crisalida, cuva – dar a fost prea devreme.

Spaima răzbătu până la el, peste abisurile tulburi ale unui alt univers.

– Rick, m-am răzgândit. Vreau să mă întorc.

– Nu este chiar așa de simplu.

– Îmi dau seama. Rick, aici timpul se scurge altfel. Sunt plecată de atâta vreme – lumea ta pare a se târî. Au trecut ani, nu-i așa?

– O săptămână.

– A fost greșeala lor. N-am nicio vină, nu-i așa? Ei știu că n-au făcut ce trebuia. Cei vinovați au fost pedepsiți, dar asta nu mi-e de niciun folos.

Disperarea și panica îi distorsionau într-atât vocea încât de-abia putea s-o înțeleagă.

– Cum să mă întorc?

– Ei nu știu?

– Spun că nu se poate.

Glasul ei tremura.

– Au distrus învelișul de carne – a fost incinerat. Nu mai există nimic la care să revin.

Rick inspiră adânc.

– Să găsească o altă cale. De ei depinde. Cine altcineva să te ajute? Te-au luat prea devreme, trebuie să te trimită înapoi. *Ei* răspund de asta.

Formele albe se mișcară nelămurit. Conflictul se înteți se; nu reușeau să cadă de acord. Rick făcu prudent câțiva pași înapoi.

– Spun că este periculos.

Vocea Silviei nu venea de nicăieri anume.

– Cândva s-a încercat așa ceva.

Încerca să-și controleze glasul.

– Îmbinarea dintre această lume și lumea ta e instabilă. Există cantități imense de energie liberă disponibile. Puterea pe care o avem în partea asta nu ne aparține cu adevărat. Este o formă de energie universală, captată și controlată.

– Dar ei nu pot...

– Aici e un continuum superior. Energia se mișcă în mod natural de la regiunile inferioare spre cele superioare. Procesul invers, însă, e riscant. Sângele e ca un reper – un indicator luminos.

– Molii atrase de lumină, vorbi amar Rick.

– Dacă mă trimit înapoi și ceva nu iese cum trebuie...

Se întrerupse, apoi continuă:

– Dacă ei greșesc, s-ar putea să mă pierd între cele două regiuni. Aș putea fi absorbită de energia liberă. Se pare că este oarecum vie. Nici ei nu știu exact ce e. Amintește-ți de Prometeu și de foc...

– Înțeleg, vorbi Rick, încercând să-și păstreze calmul.

– Iubitule, dacă încearcă să mă trimită înapoi, va trebui să găsesc o formă în care să intru. Fiindcă eu nu mai am acum o formă propriu-zisă. În partea asta nu există forme materiale. Ceea ce vezi tu, aripile și

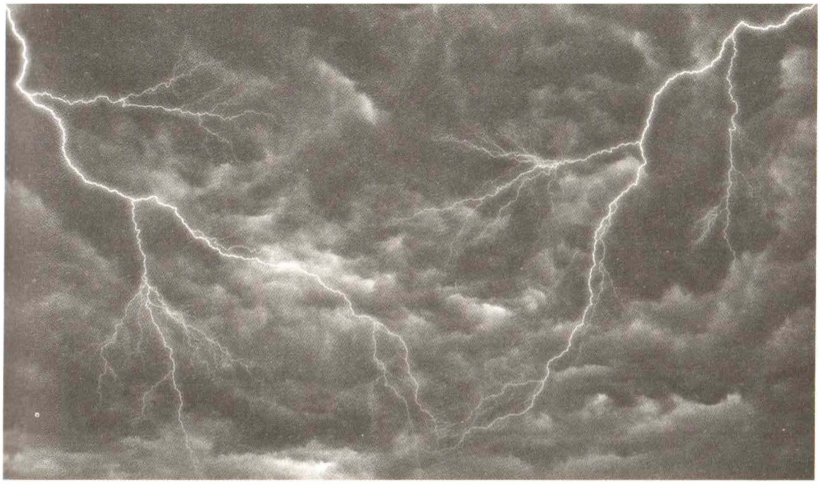

culoarea albă, în realitate nu există. Dacă aș reuși să vin înapoi spre partea ta...

– Ar trebui să modelezi ceva, completă Rick.

– Ar trebui să iau ceva de acolo – un înveliș de carne, în care să intru și pe care să-l refac. Așa cum a procedat și El acum mult timp, când forma originară a fost depusă în lumea ta.

– Dacă au făcut-o o dată, o pot face din nou.

– Dar Cel ce-a reușit asta nu mai e aici. A trecut altundeva, mai departe.

Vocea îi trăda amărăciune.

– Există alte lumi dincolo de aceasta. Scara nu se oprește aici. Nimeni nu știe unde îi este capătul, pare doar a urca mereu și mereu. Lumi după lumi.

– Cine hotărăște în privința ta?

– Doar eu, șopti pierită Silvia. Ei spun că dacă mă-ncumet la încercarea asta, sunt gata să mă ajute.

– Și tu ce ai de gând?

– Mi-e frică. Dacă pe undeva se face o greșeală? Tu n-ai văzut regiunea de tranziție. Posibilitățile de acolo sunt incredibile, înspăimântătoare.

Singurul care a cutezat să le înfrunte a fost El. Nimeni de-atunci n-a mai îndrăznit să-i calce pe urme.

– A fost vina lor. Trebuie să-și asume răspunderea.

– Ei știu asta.

Silvia ezită, nefericită.

– Rick, scumpule, te rog spune-mi ce să fac.

– Întoarce-te!

Tăcere. Apoi glasul ei, firav și tremurător.

– Bine, Rick. Dacă tu crezi că așa e cel mai bine...

– Da, spuse el ferm.

Își obligă mintea să nu gândească, să nu imagineze, să nu-și închipuie nimic. *Trebuia s-o recapete pe Silvia.*

– Spune-le să înceapă chiar acum. Spune-le...

Un trosnet asurzitor, fierbinte, plesni în dreptul său. Fu luat pe sus și zvârlit într-un ocean dogoritor de energie pură. Plecau și revărsarea pârjolitoare de putere absolută mugea și tuna jur-împrejur. Pentru o fracțiune de secundă, crezu că o întrevede pe Silvia, cu mâinile întinse rugător către el.

Apoi arderea se stinse și zăcu orbit în bezna nocturnă, umedă și picurând. Singur în tăcere.

Walter Everett îl ajuta să se ridice.

– Nebun afurisit! repeta el, iar și iar. N-ar fi trebuit să-i chemi înapoi. Și-așa ne-au luat destule.

Pe urmă ajunse în sufrageria spațioasă și încălzită. Doamna Everett stătea tăcută în fața lui, cu chipul împietrit, inexpresiv. Cele două fete mai mici se învârteau neliniștite pe lângă el, agitate și curioase, cu ochii măriți de fascinație morbidă.

– Totul e-n regulă, bolborosi Rick.

Hainele îi erau arse și înnegrite. Își șterse cenușa neagră de pe obraji. Fragmente de iarbă uscată i se agățaseră în păr – ascensiunea lor finală arsese un cerc în jurul lui. Se lăsă pe spate în canapea, închizând ochii. Când îi deschise iar, Betty Lou Everett îi împingea în mână un pahar cu apă.

– Mulțumesc, murmură el.

– N-ar fi trebuit nicicum să te mai duci acolo, repetă Walter Everett. De ce? De ce ai făcut-o? Doar știi ce s-a întâmplat cu ea. Vrei să pățești și tu același lucru?

– O vreau înapoi, vorbi calm Rick.

– Ești nebun? N-o poți aduce înapoi. E moartă.

Buzele i se frământau spasmodic.

– Doar ai văzut-o.

Nemișcată, Betty Lou îl fixa pe Rick.

– Ce s-a întâmplat afară? îl întrebă. Au venit iarăși, nu?

Rick se ridică anevoie și ieși din sufragerie. În bucătărie, răsturnă paharul în chiuvetă și-și turnă alcool. În timp ce se rezema amețit de masă, Betty Lou se postă în prag.

– Ce vrei? o întrebă Rick.

Chipul fetei era de un roșu nesănătos.

– Știu că acolo s-a întâmplat ceva. Îi hrăneai, nu-i așa?

Se apropie de el.

– Încerci s-o aduci îndărăt?

– Da.

Betty Lou chicoti nervoasă.

– Da' nu poți. Ea a murit – trupul i-a fost ars – l-am văzut.

Fața îi tresări ațâțată.

– Tăticu' mereu a spus că ceva rău o să i se întâmple și chiar așa a fost.

Se aplecă spre Rick.

– Era o vrăjitoare! A căpătat ce-a meritat!

– Se-ntoarce.

– *Nu*!

Spaima îi schimonosi trăsăturile urâte.

– Nu *poate* să se-ntoarcă. E moartă – așa cum zicea mereu – din vierme în fluture – e un fluture!

– Du-te înăuntru.

– Nu-mi spune tu mie ce să fac.

Glasul lui Betty Lou deveni isteric.

– Aici e casa *mea*. Pleacă și lasă-ne în pace. O să-ți spună și tăticu'. Nu te mai vrea, nici eu nu te mai vreau, nici mama sau sora mea...

Schimbarea se produse pe negândite. Ca un stop-cadru. Betty Lou îngheță, cu gura întredeschisă, un braț ridicat, cuvintele moarte pe buze. Era întreruptă, ca un lucru lipsit la comandă de viață, crescut din podea, fixat parcă între două lame de sticlă. O insectă golită, fără o vorbă, fără un sunet, inertă și găunoasă. Nu moartă, ci redusă brusc la o neînsuflețire primordială.

În învelișul imobilizat se strecurară forță și existență noi. Se depuseră înăuntru, un curcubeu vital revărsându-se nerăbdător – ca un fluid fierbinte în fiece parte a ei. Betty Lou se poticni și gemu; trupul fetei se zbătu violent, izbindu-se de perete. O ceașcă de ceai chinezească se rostogoli de pe raft, spărgându-se. Fata se dădu înapoi, amorțită, cu mâna la gură și ochii dilatați de șoc și de durere.

– Ah! icni ea, m-am tăiat!

Își scutură capul, mijind ochii, implorându-l în tăcere.

– Într-un cui sau în altceva.

– *Silvia!*

O ajută să se ridice în picioare, îndepărtând-o de perete. Îi strânse brațul, cald, rotund și sănătos. Ochi cenușii nedumeriți, păr castaniu, sâni fremătând – era acum la fel ca-n acele ultime clipe din subsol.

– Să vedem, îi spuse.

Îi luă cu forța mâna de la gură și, tremurând, îi cercetă degetul. Nu exista nicio tăietură, doar o linie albă, subțire, dispărând cu repeziciune.

– Totul e bine, scumpo. N-ai pățit nimic. Nu ți s-a întâmplat absolut nimic!

– Rick, am fost *dincolo*.

Vocea îi era slabă și răgușită.

– Au venit și m-au luat acolo cu ei.

Frisonă violent.

– Rick, m-am *întors* cu adevărat?

O strânse la piept.

– Te-ai întors cu adevărat.

– A durat atât de mult. Am stat acolo un veac. Ani nesfârșiți. Credeam...

Deodată se smulse din brațele lui.

– Rick...

– Ce este?

Chipul Silviei era crispat de groază.

– S-a întâmplat ceva.

– Nu s-a întâmplat nimic. Ai revenit acasă și altceva nu mai contează.

Silvia se feri de el.

– Dar au luat o formă vie, nu-i așa? Nu un trup abandonat. Rick, n-au avut răgaz. Și atunci, I-au schimbat creația.

Vocea îi crescu înfricoșată.

– O greșeală – ar fi trebuit să cumpănească mai bine înainte de a modifica echilibrul. E instabil și nici unul dintre ei nu poate controla...

Rick îi tăie calea.

– Nu mai vorbi așa! se răsti el. A meritat – cu *orice* preț. Dacă au dezechilibrat ceva, e vina lor.

– Nu-l mai putem reface!

Glasul ei se înălță strident, subțire și ascuțit, ca o coardă întinsă.

– L-am pus în mișcare, am declanșat undele, în cercuri din ce în ce mai largi. Echilibrul pe care El l-a stabilit este *modificat*.

– Vino cu mine, scumpo, vorbi Rick. Să mergem în sufragerie alături de familia ta. O să te simți mai bine. Trebuie să încerci să-ți vii în fire.

Se apropiară de cele trei siluete așezate, două pe canapea, una în scaunul de lângă cămin. Stăteau nemișcate, cu fețe inexpresive și trupuri flasce, ca de ceară, forme greoaie, neschițând niciun gest la intrarea lor.

Rick se opri, încercând să înțeleagă. Walter Everett alunecase înainte, cu papucii în picioare și ziarul în mână; în scrumiera adâncă de pe brațul scaunului, pipa încă mai fumega. Doamna Everett stătea cu poala plină de broderii, chipul sumbru și încordat, însă ciudat de imprecis. Un chip nedesăvârșit, ca și cum substanța i s-ar fi dizolvat, scurgându-se. Jean era chircită într-o grămadă nelămurită, un boț de carne, tot mai lipsit de contur cu fiecare clipă.

Brusc, Jean se prăbuși. Mâinile căzură lateral, nesusținute de nimic. Capul se rostogoli în piept. Trupul, brațele, picioarele se împliniră. Trăsăturile se transformară cu repeziciune. Îmbrăcămintea se modifică. Culori se revărsară în părul, ochii, pielea ei. Paloarea de ceară dispăruse.

Îl privi pe Rick fără să-l vadă, apăsându-și degetele pe buze. Clipi și își ațintì ochii asupra lui.

– Ah, icni ea.

Buzele i se mișcară țepene; vocea îi era șteasră și inegală, ca o înregistrare imperfectă. Se chinui să se ridice, gesturi lipsite de coordonare împingând-o rigidă spre el – cu pași rari, neîndemânatici – o marionetă.

– Rick, m-am tăiat. Într-un cui sau în altceva.

Ceea ce fusese doamna Everett se foi. Inform și nesigur, emise sunete înfundate și se poticni grotesc. Se întări și își defini treptat contururile.

– Degetul meu, sughiță slab vocea.

Ecouri reflectate, pierind în întuneric, cuvintele fură reluate de alcătuirea din scaun. În scurtă vreme, repetau toți laolaltă fraza, patru degete, opt buze mișcându-se sincronizat.

– Degetul meu. M-am tăiat, Rick.

Repetiții papagalicești, reflexe mimetice de vorbe și mișcări. Iar formele concretizându-se îi erau familiare în fiecare amănunt. Iarăși și iarăși reluat în jur, de două ori pe canapea, în scaun lângă cămin, în apropierea lui – atât de aproape încât le putea simți respirația și distinge buzele tremurătoare.

– Ce este? îl întrebă Silvia de lângă el.

Pe canapea, una dintre Silvii își reluă lucrul – broda absorbită, cu gesturi meticuloase. O alta, pe scaun, își ridică ziarul, pipa și continuă lectura. Una se ghemuise, temătoare și agitată. Rick se retrase spre ușă, iar cea de lângă el îl urmă. Respira greu, nesigură, ochii ei cenușii erau măriți, nările i se dilatau ritmic.

– Rick...

Deschise ușa și ieși în veranda întunecată. Coborî treptele ca un automat și, păsind printre umbrele adunate pretutindeni, se îndreptă spre

aleea de la intrare. În spate, încadrată într-un dreptunghi galben-luminos, Silvia privea nefericită în urma lui. Și dincolo de ea, celelalte siluete, identice, răsfrângeri similare, legănându-și capetele asupra lucrurilor pe care le făceau.

Ajunse la mașină și demară, ieșind în stradă.

Arbori întunecați și case accelerară pe lângă el. Se întrebă cât de departe se va întinde. O undă care se propagă – un cerc mereu mai larg, pe măsură ce se răspândește dezechilibrul.

Intră pe autostrada principală; în scurtă vreme apărură și alte mașini. Încercă să privească în interiorul lor, dar mergeau prea repede. Automobilul din față era un Plymouth roșu. Un bărbat îndesat, îmbrăcat cu un costum sobru albastru, conducea, râzând vesel împreună cu femeia de alături. Acceleră, apropiindu-se mult de Plymouth, urmărindu-l. Bărbatul zâmbi, dezveli dinți de aur și-i făcu semne cu mâna rotofeie. Fata era brunetă și foarte drăguță. Îi zâmbi bărbatului, își aranjă mănușile albe, își potrivi părul, apoi ridică geamul din partea ei.

Pierdu Plymouth-ul. O remorcă Diesel masivă se interpuse între ei. Ocoli disperat camionul și acceleră, trecând pe lângă sedanul rapid, de culoare roșie. Aproape imediat, acesta îl depăși și, pentru o clipă, îi distinse limpede pe cei doi pasageri. Fata semăna cu Silvia. Același contur delicat al bărbiei mici – aceleași buze viu colorate, zâmbind ușor îndepărtate – aceleași mâini subțiri și brațe zvelte. Era Silvia. Plymouth-ul coti, lăsându-i autostrada liberă în față.

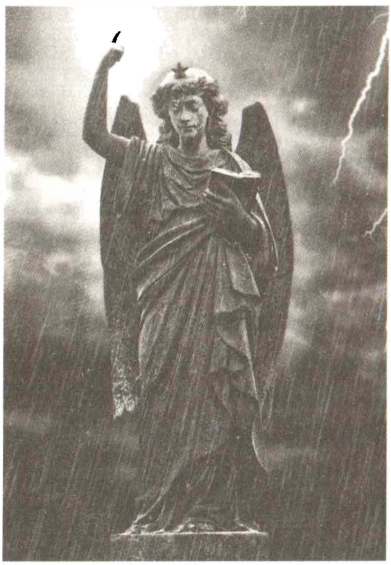

Conduse ore întregi prin bezna apăsătoare a nopții. Indicatorul de benzină scădea continuu. În față se conturau regiuni rurale mohorâte, câmpuri pustii între orașe și stelele

nemișcate, atârnate pe cerul gol. La un moment dat, apăru o îngrămădire de lumini roșii și galbene. O intersecție – stații de alimentare și o reclamă mare de neon. Trecu mai departe.

Opri lângă o benzinărie cu o singură pompă, parcând pe pietrișul murdar de ulei. Coborî și pietrele i se rostogoliră sub tălpi, în timp ce apuca furtunul de alimentare și deșuruba capacul de la rezervor. Terminase de făcut plinul când ușa benzinăriei ponosite se deschise, lăsând să treacă o femeie subțirică, cu salopetă albă și cămașă albastră, purtând o șapcă pierdută în buclele aurii.

– Bună seara, Rick, rosti ea liniștită.

Agăță la loc furtunul. Se afla din nou pe autostradă, conducând. Înșurubase la loc capacul sau nu? Nu-și amintea. Parcursese peste o sută de mile. Se apropia de frontiera statală.

Pe marginea drumului, un local mic, încălzit, radia lumină galbenă în dimineața înghețată și cenușie. Încetini și coti spre refugiu, oprind într-o parcare pustie. Cu ochii împăienjeniți, deschise ușa și intră.

Trecu printre oameni obișnuiți, răspândiți la mesele din jur, înconjurat de mirosul puternic de cârnat fript și de aroma tare de cafea neagră. Un tonomat zbiera în colțul încăperii. Se lăsă să alunece pe un taburet și își prinse capul în mâini, sprijinindu-și coatele de masă. Un fermier slab îi aruncă o privire scurtă, revenind apoi la ziarul din față. Două femei cu trăsături aspre îl cercetară fugar. Un tânăr arătos, purtând o vestă din dril și blugi, mânca fasole și orez, sorbind între înghițituri cafea fierbinte dintr-o ceașcă mare.

– Ce să fie? îl întrebă o chelneriță fâșneață, cu un creion în spatele urechii și păr blond strâns în coc. S-ar zice că s'teți cam mahmur, domnu'.

Comandă cafea și supă de legume. Începu să mănânce repede, cu gesturi mecanice. Constată că înfulecă sandvici cu brânză și cârnat; ceruse și așa ceva? Tonomatul zbiera, iar oamenii veneau și plecau. Un orășel se desfășura în marginea drumului, oprit de niște coline succesive. Un soare acoperit, rece și searbăd, începea să lumineze zorii mijind. Mâncă plăcintă de mere fierbinte și se șterse stângaci la gură cu un șervet de hârtie.

Localul era tăcut. Afară, nicio mișcare. O liniște neobișnuită se lăsase pretutindeni. Tonomatul se oprise. Toți cei aflați la bar erau neclintiți și muți. Din când în când, trecea mugind câte un camion masiv, învăluit în stropi, cu geamurile complet închise.

Când ridică privirea, Silvia stătea în dreptul lui. Își ținea brațele încrucișate și se uita undeva dincolo de el. În spatele urechii avea un creion galben-auriu. Părul castaniu era prins la spate într-un coc strâns. Prin încăpere stăteau altele, alte Silvii, cu farfurii în față, moțăind pe jumătate adormite sau mâncând, unele citind. Fiecare aidoma următoarei, deosebite doar prin îmbrăcăminte.

Reuși să ajungă până la mașină. Într-o jumătate de oră trecuse linia de demarcație statală. Lumina solară rece scânteia pe acoperișurile și pe trotuarele umede de rouă ale orășelelor necunoscute prin care trecea. De-a lungul străzilor străjucitoare le văzu mișcând – matinale, ducându-se la serviciu. Mergeau câte două, trei, cu tocurile țăcănind în liniștea dimineții. Le văzu așteptând laolaltă în stațiile de autobuz. În case, coborând din paturi, luând micul dejun, spălându-se, îmbrăcându-se, erau încă multe altele – sute, mii, legiuni nenumărate. Un întreg oraș plin de ele, pregătindu-se pentru o nouă zi, reluându-și îndeletnicirile obișnuite, odată cu lărgirea cercului.

Lăsă în urmă orașul. Scăpă pedala de accelerație de sub picior și mașina încetini. Două dintre ele traversau un câmp pustiu. Aveau cărți – copii în drumul lor spre școală. Repetări identice, lipsite de variație. Un câine alerga jucăuș de colo-colo pe lângă ele, lipsit de griji, cu veselia neștirbită.

Își continuă drumul. În față se profila un alt oraș, cu șiruri sobre de instituții, precis conturate pe fundalul cerului. Când străbătu principalul sector comercial, pe străzi domneau agitația și zgomotele. Undeva, în apropierea centrului, ajunse din urmă unda schimbării aflată în continuă expansiune și o străbătu, trecând dincolo de ea. Diversitatea înlocui nesfârșitele chipuri de Silvii. Ochii cenușii și părul castaniu făcură loc nenumăratelor tipuri de bărbați și femei, copii și adulți, de toate vâr-

stele și înfățișările. Mări viteza și ieși prin suburbii, angajându-se pe o autostradă cu patru benzi.

Într-un târziu încetini. Era epuizat. Condusese ore întregi; tot corpul îi tremura de oboseală.

Pe marginea drumului, un tânăr subțire ca o prăjină, cu păr roșiatic, purtând pantaloni bej și un pulover subțire, deschis la culoare, făcea voios autostopul. Rick frână în apropierea lui și deschise portiera din față.

– Hai, vino, îl invită.

– Mulțam, amice.

Tânărul se apropie repede și urcă. Trânti portiera, în timp ce Rick demara, și se lăsă mulțumit pe spate.

– Tot stând pe-afară, începusem să mă-ncing.

– Unde vrei să ajungi? întrebă Rick.

– Tocmai la Chicago.

Tânărul zâmbi încurcat.

– Bine, chiar pân' acolo nu mă aștept să mergi. Da' orișicât, cu cât mai aproape, cu atât mai bine.

Îl privi interesat pe Rick.

– Deci încotro?

– Oriunde. La Chicago.

– Da's peste trei sute de kilometri!

– Nu contează, spuse Rick.

Trecu pe banda din stânga și acceleră.

– Dacă vrei să ajungi la New York, te duc și acolo.

– E ceva-n neregulă?

Tânărul se foi neliniștit.

– Înțeleg eu că m-ai luat, da'...

Ezită.

– Adică, știi, n-aș vrea să-ți schimbi drumul pentru mine.

Rick se concentră asupra panglicii de beton ce-i aluneca prin față, strângând puternic în mâini volanul.

– Ajungem repede. N-am de gând să încetinesc și nici să opresc.

– Bagă de seamă, îl preveni celălalt, cu vocea tulbure. Să nu pățim vreun accident.

– Nu-ți face probleme.

– Dar e periculos. Dacă se întâmplă ceva? E prea riscant.

– Te înșeli, murmură înverșunat Rick, privind drept înainte. Merită osteneala.

– Dar dacă ceva nu merge... Vocea se întrerupse, nesigură, apoi continuă: S-ar putea să mă pierd. Ar fi atât de ușor. Totul e atât de instabil.

Spaimă și îngrijorare se ghiceau în tonul tremurător.

– Rick, te rog...

Rick se răsuci brusc.

– De unde-mi știi numele?

Tânărul se ghemuise, lipit de portieră. Chipul său avea un aspect moale, lichid, de parcă și-ar fi pierdut contururile, alunecând într-o alcătuire informă.

– Vreau să mă întorc, se auzea de undeva, dinăuntrul lui, dar mi-e frică. Tu n-ai văzut regiunea de tranziție. Nu este decât energie, Rick. El a folosit-o acum mult timp, însă nimeni nu mai știe în ce fel anume.

Vocea se limpezi, devenind mai dulce și mai subțire. Părul se închise spre un castaniu intens. Ochi cenușii, înspăimântați, clipeau înspre Rick. Cu mâinile amorțite, acesta se aplecă peste volan, forțându-se să nu clintească. Reduse treptat viteza și reveni pe banda din dreapta.

– Oprim? întrebă alcătuirea de lângă el. Acum avea vocea Silviei. Ca o insectă proaspăt ieșită din crisalidă, uscându-se la soare, alcătuirea se întări și se încastră în realitate. Silvia se trase mai sus pe scaun și privi afară.

– Unde suntem? Mai avem încă de mers.

Strivi sub picior frâna, se aplecă peste fată și deschise portiera.

– Dă-te jos!

Nedumerită, Silvia se uită la el.

– De ce? Rick, ce este? Ce s-a întâmplat?

– *Dă-te jos!*

– Rick, nu înțeleg.

Se lăsă un pic în afară. Degetele îi atinseră pavajul.

– S-a întâmplat ceva cu mașina? Am crezut că totul e-n regulă.

O împinse blând afară și trânti portiera. Mașina țâșni înainte, intrând în fluxul traficului matinal. În spate, silueta măruntă, amețită, se ridică de jos, uluită și jignită. Se sili să-și desprindă ochii din oglinda retrovizoare și împinse, cu toată greutatea, până la refuz, pedala de accelerație.

Deschise radioul din care se revărsară țiuituri și pârâituri statice repetate. Baleie scala și, după câtva timp, prinse un post important. O voce slabă, șovăitoare, o voce de femeie. O vreme nu izbuti să distingă cuvintele. Pe urmă le recunoscu și, cu un început de panică, închise aparatul.

Vocea ei. Tânguindu-se jalnic. Unde era postul? Chicago. Cercul ajunsese deja acolo.

Încetini. N-avea niciun rost să se grăbească. Fusese întrecut și lăsat în urmă. Ferme din Kansas – prăvălioare decrepite în orășelele vechi din Mississippi – de-a lungul străzilor goale ale orașelor industriale din New England va fi mișunând acum un furnicar de femei cu păr castaniu și ochi cenușii.

Va traversa oceanul. În curând va cuprinde întreaga lume. Ce straniu va fi în Africa – sate îngrădite, viermuind de tinere femei albe, toate exact la fel, văzându-și de meșteșugurile lor arhaice, vânând, adunând fructe, zdrobind grâne, jupuind animale. Întreținând focurile, înnădind veșminte și meșterind atente cuțite tăioase.

În China... rânji prostește. Și acolo va fi ciudat. În uniforma severă cu guler înalt, straiul aproape monahal al tinerelor cadre comuniste. Defilare mărșăluind de-a lungul bulevardelor din Pekin. Șir după șir de fete cu picioare zvelte și sâni împliniți, strângând în mâini Kalașnikovuri. Ducând cazmale, târnăcoape, lopeți. Coloane de soldați îmbrăcați în postav și cu bocanci. Muncitori sprințari cărându-și prețioasele scule. Trecuți în revistă, la tribuna ornată ce domină strada, de către o figură identică, cu brațul firav înălțat și chipul blând, frumos, acum înțepenit și inexpresiv.

Părăsi autostrada și coti pe un drum lateral. O clipă mai târziu, pornise pe calea de întoarcere, conducând încet, nepăsător, revenind la locul de plecare.

Într-o intersecție, un polițist se strecură prin trafic către mașina lui. Așteptă nemișcat, cu mâinile pe volan, amorțit.

– Rick, suspină ea rugător, aplecându-se în dreptul lui. E totul bine, nu-i așa?

– Sigur, răspunse el morocănos.

Întinse mâna prin geamul lăsat și îi atinse temătoare brațul. Degete bine cunoscute, unghii roșii, mâna atât de familiară.

– Vreau așa de mult să fiu cu tine. Nu suntem din nou împreună? Nu m-am întors?

– Sigur.

Își scutură tristă capul.

– Nu înțeleg, repetă ea. Credeam că totul este iarăși bine.

Demară violent și se năpusti înainte. Intersecția rămase în urmă.

Trecuse de amiază. Era epuizat, frânt de oboseală. Îndreptă automat mașina spre orașul său. O văzu pe Silvia grăbindu-se pe străzi, pretutindeni, în toate direcțiile. Omniprezentă. Ajunse la blocul în care locuia și opri în parcare.

Îngrijitorul îl întâmpină în holul de la intrare. Rick îl recunoscu după cârpa soioasă, ținută strâns în mână, după teul mare și după găleata plin de zoaie.

– Te rog, îl imploră, spune-mi ce se întâmplă. Rick. Te rog spune-mi.

O împinse, încercând să treacă, dar ea se agăță disperată de el.

– Rick, *m-am întors*. Nu înțelegi? M-au luat prea devreme și atunci m-au trimis înapoi. A fost o greșeală. Nicicând n-o să-i mai chem – tot ce s-a întâmplat am lăsat în urmă.

Se lăsă trasă, de-a lungul holului, până la scări.

– N-o să-i mai chem niciodată.

Începu să urce. Silvia ezită, apoi se ghemui pe prima treaptă, nefericită, mizeră, o alcătuire măruntă cu haine aspre de lucrător și ghete mari, grosolane.

Descuie ușa apartamentului și intră.

Dincolo de ferestre, cerul de după-amiază târzie era de un albastru intens. Terasele blocurilor din apropiere scânteiau albe în lumina soarelui.

Tot trupul îl durea. Ajunse, poticnindu-se, la baie – părea străină și neobișnuită, un loc dificil de localizat. Umplu un lighean cu apă fierbinte, își suflecă mânecile și își clăti fața și mâinile cu apa aburind. Privi grăbit în sus.

Oglinda de deasupra chiuvetei îi întoarse un reflex înspăimântat, un chip deznădăjduit, umed de lacrimi. Trăsăturile erau greu de precizat – păreau să curgă, totodată lunecând. Ochi cenușii, umpluți de spaimă. Gură roșie tremurătoare, zbaterea pulsului în gât, păr moale castaniu. Chipul își aruncă o privire jalnică – și fata de la lighean se aplecă, pentru a se șterge.

Se întoarse și trecu încet din baie în sufragerie.

Șovăi, încurcată, apoi se aruncă într-un fotoliu și închise ochii, stăpânindu-și greața provocată de suferință și oboseală.

– Rick, murmură rugătoare. Încearcă să mă ajuți. M-am întors, nu-i așa?

Clătină tulburată capul.

– Te rog, Rick, credeam că totul e bine.

Traducere din limba engleză de CRISTIAN LĂZĂRESCU

Upon the Dull Earth © PHILIP K. DICK, 1954

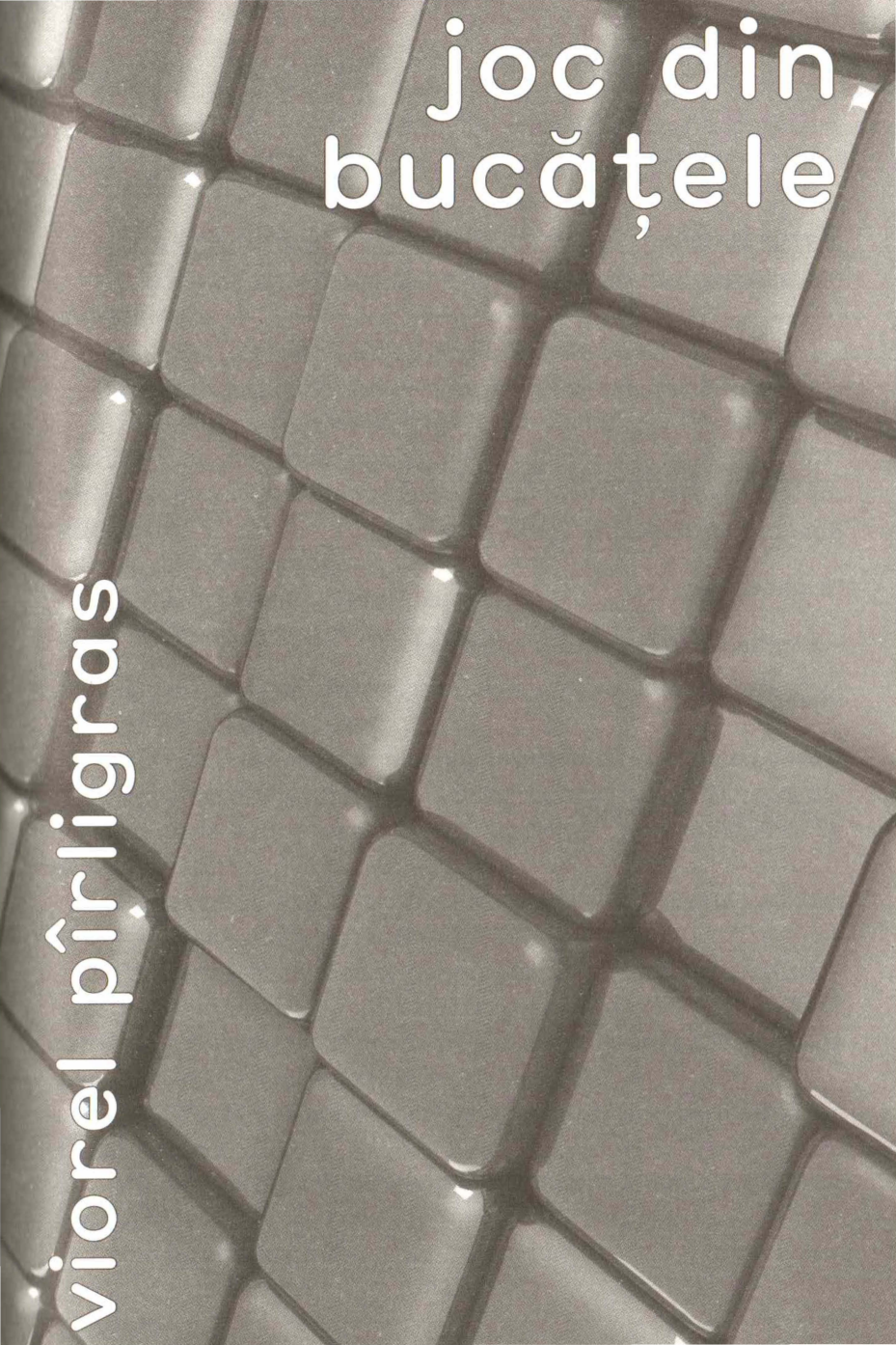
joc din bucățele
viorel pîrligras

– Îți amintești de mine? Sunt eu, C.D.

Robotul o privea cum așeza bucățelele în marele joc.

– Bănuiești ce ar putea fi imaginea? întrebă el.

– Cred că un deșert… nu sunt sigură, bombăni absentă Ella.

– BUNĂ DIMINEAȚA, SPUSE ROBOTUL CĂTRE CELE DOUĂ FETE.

– E simpatic, nu? comentă una dintre ele. Tata l-a cumpărat ieri. Îl cheamă C.D.

– Nu-i așa că e o dimineață frumoasă? insistă robotul.

Blonda se uită la ceas și surâse, făcându-i cu ochiul celeilalte.

– Da, desigur, e foarte frumoasă, spuse și se adăpostiră amândouă sub streașină. Perdeaua de ploaie trecu, punctuală ca de obicei, măturând trotuarele și udându-l zdravăn pe robot. Fetele râseră gălăgios și o luară la fugă.

– Pa, C.D., ne ducem la școală!

– Totul e minunat! strigă el în urma lor.

Stropii îi străluceau ca diamantele pe carcasa de plastic.

– Ba trebuie să vizionezi programul de seară! E un documentar despre uzina de mașini grele, urlă tatăl.

– Trebuie să înțelegi, zise mama, apucând-o de umerii mici pe fata ce începuse să plângă. Trebuie să înțelegi că îți va prinde bine emisiunea asta, te va ajuta la școală. Profesoara a spus că nu e mulțumită de rezultatele tale.

– Da-har nu-mi plaaaa-ce și nu vreaaaaau! se auzi printre sughițuri vocea pițigăiată a căpușorului blond.

– Ba o să stai, fie că-ți place, fie că nu, interveni din nou tatăl. Nu pricepi că în ziua de azi nu poți să trăiești dacă nu înveți despre mașini? Uite cine-mi face figura: tocmai fata mea... Și tu? Tu ce stai pe aici? N-ai treabă? se răsti el către robot. Pleacă în bucătărie!

– Ești caraghios, dragă, spuse mama urmărind plecarea mașinăriei. E doar un robot.

– O fi, dar nu-mi place să caște gura la problemele noastre, bombăni bărbatul.

Fetița suspina mai încet.

– Ce s-a întâmplat cu C.D.? întrebă Danna de îndată ce pătrunse în cameră. Altădată îmi deschidea el.

– Stttt... o atenționă Ella. L-am pus să citească poezii, și îl desemnă cum stătea conștiincios la masă aprofundând volumul gros.

– Știi, ne mutăm din oraș, tata a zis că în provincie poate găsi mai ușor o slujbă. Uite, ți-am adus asta.

– „Mașini și ansambluri. Definiții, sisteme, aplicații", buchisi blonda. Mi-o dai mie?

– Îhî. Tu ai mai multă nevoie de ea. Eu, în provincie, o să mă descurc...

– Danna, o să-mi scrii, nu?

O îmbrățișă strâns.

– „Cu a-ripi al-be de mă-tase"... silabisea C.D.

– Poftim, bombăni tatăl. Nu voiau să-mi dea aprobarea decât dacă posed măcar un robot de casă. Auzi! Un ROBOT! Am ajuns să depindem de roboți...

– E firesc, comentă mama, întinzându-se pe canapea. Cineva trebuie să aibă grijă de ecranul protector. Cei mai indicați sunt roboții. Uite, noi, cu robot în casă și Ella tot l-a spart. Cum ai vrea să-ți mai dea aprobarea pentru un altul?

– Mamă, uite ce mi-a trimis Danna de ziua mea, țipă Ella.

În mâini îi mișca un animal viu.

– Ce, Doamne iartă-mă, e drăcia asta? se îngrozi mama.

– E o pisică, nu știi? Am văzut una anul trecut, la grădina zoologică.

– Ar trebui să i-o trimiți înapoi, la Aratta. Nu-mi plac animalele și nici n-avem unde s-o creștem.

– Mamă, te rog, spuse Ella strângând animalul la piept, C.D. va avea grijă de ea.

Tatăl o găsi plângând când sosi de la serviciu. Bocea, ținând în mână fișa medicală.

– Ce s-a întâmplat?, întrebă repede, speriat.

– Analizele, șopti femeia. Locul de muncă e toxic. Sunt sterilă.

Se simțea ridicolă și plânse mai tare.

– Liniștește-te, o mângâie el. Nu-i chiar atât de grav. La urma-urmei, avem deja un copil, nu?

Femeia i se lipi de piept. Bărbatul îșsi scoase batista și îi șterse lacrimile.

– Nu mai plânge. Ella trebuie să pice dintr-un moment în altul de la școală și nu trebuie să știe. Nu mai plânge.

O întinse pe canapea și îi implantă delicat, pe tâmple, electrozii pentru excitare a zonei sexuale.

– Ce ziceți, e frumoasă, nu? întrebă el după ce instală icoana deasupra căminului.

– Da, tată, spuse Ella bătând din palme.

– Eu spun că-s prostii, e o făcătură, ca și căminul, zise mama privind scena cu scepticism.

– Nu, nu... Tatăl admira sincer efectul holografic. Scrie în prospect că aduce noroc la 95 la sută din cumpărători.

– Vezi dacă nu te astâmperi?

Tatăl privea moralizator proteza fetei.

– Pare o mână ca oricare alta, spuse mama, deși plasticul era de o nuanță mult mai deschisă decât cea a pielii. Doar că va trebui să o schimbăm periodic, odată cu creșterea în vârstă a Ellei.

– O să ne aducă la sapă de lemn schimbatul protezelor, se răți bărbatul. Și așa, doctorul m-a jumulit zdravăn ca să-i pună Ellei ceva de import.

Fetița își privea, palidă și absentă, noua mână dreaptă. Mișca degete care nu erau ale ei. Avea senzația, încă din spital, că e o mână străină, care ascultă de comenzi străine.

Robotul intră în cameră și o găsi visătoare.

– La ce te gândești? întrebă el.

– Mă gândesc, așa... răspunse Ella. Își privi silueta deșirată, labele picioarelor prea mari, corpul în formare. Nu am niciun prieten...

– Un prieten?

– Da. Un prieten. Tu ai prieteni?

– Nu știu, răspunse robotul încurcat.

– Spune-mi, ai vrea să fii prietenul meu? îl întrebă fixându-l cu ochii albaștri.

– Da, sigur că da.

Ella îi îmbrățișă carcasa de plastic.

– Și totuși, tu nu vei putea fi niciodată... un om, murmură ca pentru sine.

– Extraordinar, strigă tatăl. Ia auziți aici: „Un grup de roboți ai Institutului astronomic au expus zilele trecute, în fața Consiliului Științific, teoria terriocentristă. Ei au dovedit, cu ajutorul perfecționatelor aparate optice din generația a V-a, că Soarele se învârtește în jurul Terrei și nu invers, așa cum susțin vechile mituri. Speculațiilor științifice abstracte le-au fost puse în față realitățile aparaturii optice. Știința a făcut un nou pas." Nu-i așa că e extraordinar, dragă? Am avut dreptate. Am avut întotdeauna dreptate.

Femeia nu-i răspunse. Se întinsese pe canapea și își înfipsese pe tâmple cei doi electrozi.

– Ce faci aici?

– Mă joc, C.D. Acesta e un joc din bucățele. Puse în ordinea firească, alcătuiesc o imagine.

– Ce fel de imagine?

– Încă nu știu ce reprezintă. Fiecare bucățică trebuie pusă la locul ei.

– Cum te cheamă, puștiule?

– Emanuel.

– De ce ai adus tu ziarul și nu robotul distribuitor?

– Trebuie să câștigăm și noi un ban, doamnă. Am hotărât ca de două ori pe săptămână să distribuim noi ziarele.

Stătea în ușă holbându-se în gol, cu ochii mari încărcați de lacrimi.

– Ce e? întrebă mama. De ce nu intri? Ce-i cu tine?

O privi mai bine și îi văzu rochița ruptă și sângele închegat de pe pulpe.

– Doamne, Dumnezeule, ce ți-au făcut?

Fetița sări în brațele mamei și o strânse cu putere.

– Cum...? Unde...?

– În hala roboților, mamă. Nu-i cunosc. Și niciun robot nu a sărit să mă ajute. Priveau stupizi la mine. Îi urăsc.

– L-am reprogramat tocmai ca s-o înveselească puțin. Fir-ar să fie! Am crezut că înnebunesc. Azi dimineață a cerut puțin suc. După trei săptămâni de zăcut ca o stană de piatră...

– Să mulțumim Domnului că am scăpat, spuse și bărbatul și se închină icoanei holografice. Vezi că ne poartă noroc?

– Îți amintești de mine? Sunt eu, C.D.

Robotul o privea cum așeza bucățelele în marele joc.

– Bănuiești ce ar putea fi imaginea? întrebă el.

– Cred că un deșert... nu sunt sigură, bombăni absentă Ella.

– La revedere, la revedere, țipă tatăl.

Gronotrenul se puse în mișcare. Copiii, din spatele geamurilor, făceau semne de bun rămas părinților de pe peron.

– Să fii cuminte la mare, strigă și mama, deși putea fi sigură că Ella n-avea cum să o mai audă.

– Uite ce chestie, citi tatăl, „Ansamblul nutritiv al copiilor sub 10 ani a fost, dintr-o gravă eroare a roboților, infestat cu germeni distrugători. Rugăm părinții să prezinte de urgență la spitale toți copiii sub 10 ani pentru a se încerca salvarea lor."

– Slavă Domnului că Ella nu mai are demult 10 ani, oftă mama ușurată, scoțându-și electrozii de pe tâmple. Bărbatul îngălbeni la față și sări în picioare.

– „Plaja de Vest a fost invadată ieri de conținutul toxic al cargoului 143-TT care a eșuat în noaptea precedentă. 90 la sută dintre copiii existenți pe plajă au suferit arsuri grave de piele." Ella!

– Ce dorești? Nu-i nimeni acasă. Sunt plecați pe plaja de Vest.

– Am venit să aduc ziarul, spuse puștiul cel palid măsurând statura deloc pitică a robotului.

– Câți ani ai, puștiule?, întrebă acesta.

– Șapte, merg spre opt...

– Asta s-o crezi tu, răspunse robotul compătimitor. Cei până în 10 ani nu mai aveți mult de trăit, nu știi?

– Cum se simte Ella în noua ei piele?

– Nu știu. Bănuiesc că nu prea bine. Nici mie nu mi-ar plăcea să am o epidermă de plastic.

– O să se obișnuiască. N-o să ne prea obișnuim noi cu costul reparației...

– Mi-e frică pentru moralul ei. Stă toată ziua și scrie. Cred că asta-i face bine. Îi scrie Dannei.

„Sala se îngâna de rugăciuni și binecuvântări. Mica biserică gemea de roboți duminca și joia la acea oră. Zeci de carcase, de plastic sau metalice, veneau aici să-și găsească echilibrul electrostatic interior atât de necesar.

Un tânăr robot – vopseaua numărului de înmatriculare nu se uscase încă și strălucea în razele ce pătrundeau prin vitraliile colorate – așteptă încheierea predicii și ieși în față. Ceilalți îl fotolocară cu neîncredere: în timpul slujbei intervenise zgomotos și vociferase.

– Roboți buni! Ceea ce facem noi aici este absurd! Credința este o minciună! E timpul trezirii la realitate. Dumnezeul-om nu există!

Se iscă un vacarm infernal. Robotul predicator țipă:

– Blasfemie!

Roboții cei vechi clătinară din antene:

– Tânăr fără minte! Ce-ți trece prin hard? Cum poți afirma că Dumnezeul-om nu există? Atunci cine l-a creat pe robot?

– Robotul e rodul unei îndelungate evoluții. Dacă veți săpa în pământ, veți găsi mărturii ale primelor generații de roboți.

– Nu e adevărat, răsunară voci. Omul l-a făcut pe robot așa cum e. Dintotdeauna.

– Ba nu, prieteni. Au existat roboți primitivi, cei care au pus bazele lumii de azi. Prima generație a fost formată din mașini capabile să facă munci simple, manipulatoare ce beneficiau de puține grade de libertate. Generația următoare arată că roboții au progresat, dispunând în plus de funcții senzoriale relativ simple și de efectul repetitiv, ceea ce denotă începuturile gândirii. Erau capabili de a se adapta în timp optim anumitor abateri dintre programare și realitate. Generația a treia sau domeniul sistemelor adevărate reprezintă o revoluție în viața mecanică. Roboții încep să posede funcții de percepere avansate, multisenzoriale și capacitatea informatică de dezvoltă. Apare comunicarea! Crezi că ai mai vorbi acum, spuse robotul către un calculator greoi, trecut de termenul de funcționare, crezi că ai mai vorbi acum dacă n-ar fi existat ei, strămoșii tăi, strămoșii noștri, ai tuturora?

Roboții ascultau acum rușinați sau poate doar uluiți de perorația tânărului.

– Habar n-aveți că generația a treia este cea care a dat naștere convergenței accentuate dintre cele două mari ramuri ale roboticii: automatica și inteligența mecanică. Abia acum apare prima formă de diferențere a claselor, prima diviziune a muncii, odată cu generația a patra! Cea caracterizată prin dotarea cu capacități decizionale. O dată cu apariția roboților semicompleți sau compleți, roboților simulatori, sistemelor experte, apare și egoismul major al roboticii: rasismul. Civilizația pierde atuul ce o menținuse până atunci: comuna primitivă.

Făcu o pauză, fotolocându-i în tăcere.

– Nu v-ați întrebat niciodată aceste lucruri. Învățați să gândiți ca să deveniți liberi, ieșiți din monotonia mecanică! Fiți ROBOȚI!

Mulțimea rămase împietrită. În aer se simțea miros de ars – unele sisteme nu suportaseră șocul. Roboți bătrâni își făceau cruci discrete. Calculatorul greoi se apropie de orator.

– Îți prevăd un viitor strălucit, tinere. Cum te cheamă?

– Darwin, răspunse acesta simplu. Charles Darwin."

– Ce spui, tată?

– Nu știu. E bine scrisă, e concisă... Oricum, cine mai are azi timp să savureze stilul? Se cer povestiri „cu poantă". Totuși, ideea mi se pare cam fantezistă. Roboții nu-l vor renega niciodată pe Om din rolul de creator...

– Iertați-mă, interveni C.D., dumneavoastră chiar credeți că Omul, un animal, l-a creat pe Robot, o ființă complexă?

Ella și tatăl său îl priviră siderați.

– Ella, trebuie să-ți dau o veste proastă. S-a întâmplat o pană la Aratta și ecranele locuințelor au fost întrerupte pentru câteva minute. Decranat, orașul a fost măturat de radiații, iar toată suflarea din el... Așa că Danna...

– Cum merge jocul?

– Bine, C.D. Da, se pare că va ieși un deșert.

Robotul privi cu interes și spuse:

– De ce ești mereu abătută? În felul ăsta nu poți fi agreată de prieteni.

– Nu am prieteni, C.D.

– Dar eu?

– Tu ești doar un robot. De fapt, toți au roboți. Cine mai are prieteni azi? spuse privind în gol.

– Las-o în pace, C.D., îl trase fetița de-o parte. Las-o să se obișnuiască cu ideea că tata a murit.

– De ce-a murit? întrebă Emanuel.

Pușiul arăta ca un schelet mic, cu ochii înfundați în craniu, cu oasele perfect vizibile prin pielea uscată.

– Lucra la întreținerea roboților industriali, îi explică Ella. Trebuia să remedieze defecțiuni în locuri unde roboții nu puteau depana. Așa l-au prins roțile.

Băiatul frisonă. Privi femeia întinsă pe canapea, cu electrozii pe tâmple, și spuse:

– Am venit să-mi iau rămas bun. Poimâine mor. Așa au spus doctorii.

– Rămas bun, Emanuel.

– Adio, Emanuel, șopti robotul.

– C.D., știi că se pregătește un conflict? Da' ce faci? Îmi citești poeziile?

– Da. N-am înțeles ce înseamnă ,,sufăr'' sau ,,plâng''.

– Nici n-o să înțelegi, C.D. Sunt sentimente profund umane. Numai noi, oamenii, le posedăm.

– Prostii... Cu ce ești tu mai umană decât mine? Ai carcasă și terminali tot din plastic, ca mine. Atunci?

Mama îl măsură apatică.

– Unde e Ella?

– S-a închis de ieri în camera ei, doamnă.

C.D. răspunsese prompt, ca de obicei.

– Să-i spui să se pregătească. La ora patru începe războiul. Eu nu voi fi acasă.

Imensul joc de bucățele era finalizat. Reprezenta, într-adevăr, un imens deșert decolorat, cu vreo câteva pietre ici, colo. Alături, un bilețel alb pe care era scris tremurat: ,,Nu e nimeni vinovat de ce s-a întâmplat. Iertați-mă.'' Deasupra biletului, cablul de plastic legăna încet corpul fetiței.

– Bună dimineața, spuse robotul privind vastul pustiu acoperit de nori negri din jurul său. Nu-i așa că e o dimineață frumoasă? Și, pentru că nu exista nimeni să-i răspundă, adăugă: Da, desigur, e foarte frumoasă.

norman spinrad
hard SF

În ciuda impresiei generale că hard SF-ul,
fiind nucleul pur și dur al genului,
este din start limitat la un grup restrâns
de cunoscători sofisticați, nu este imposibilă
nici apariția curiozității numite
bestseller hard SF.

A FOST IDENTIFICAT CU SUBGENUL SF DE TIP „NITURI ȘI șuruburi". Editorialistic, John W. Campbell e socotit drept întemeietorul lui. Istoria i-a fost reconstituită plecând tocmai de la Jules Verne. Definițiile care i s-au dat s-au raportat întotdeauna la cei mai de seamă exponenți: Arthur C. Clarke, Hal Clement, Robert L. Forward, Poul Anderson, Gregory Benford. Benford însuși compară **tot** restul SF-ului cu „un joc de tenis fără fileu", plasându-l astfel în postura de centru estetic al genului.

Bineînțeles, e vorba despre *hard science fiction*.

Hard science fiction a fost, în general, recunoscut drept o subcategorie a SF-ului cam din momentul în care genul însuși a devenit obiectul propriei sale critici literare interne, dar, chiar și după atâta vreme, stabilirea unei definiții exacte rămâne dificilă.

În linii mari, acest lucru s-a produs prin plasarea sa ca termen într-o serie de antiteze, sensul sintagmei „Hard SF" modificându-se în consecință.

Deși nu chiar cu aceste cuvinte, Jules Verne l-a acuzat pe H.G. Wells că nu se folosește de hard SF pentru a intelectualiza „romanțul științific" pe care Verne îl considera a fi propria-i creație.

În timpul „Vârstei de Aur" a SF-ului din anii '30 – '40, textele publicate de John W. Campbell Jr. în *Astounding* erau socotite hard SF, pentru a fi diferențiate de aventurile interplanetare ce constituiau materia primă a revistelor SF „mai puțin serioase".

În anii '50, când centrul de greutate al genului s-a deplasat spre *Galaxy* și *The Magazine of Fantasy and Science Fiction*, ambele promovând un SF axat pe „științe soft" cum erau psihologia și sociologia, hard SF-ul a fost global definit drept ficțiune ancorată în „științele hard" ale fizicii, astronomiei, chimiei, luând în considerație, la o adică, și biologia.

De-a lungul curentului New Wave al anilor '60, hard SF-ul a devenit, mai mult sau mai puțin justificat, un ideal exemplu de SF anti-New Wave, folosit ca atare atât de școala New Wave, cât și de criticii ei.

Odată cu deceniul '70 și voga *science fantasy*, hard SF-ul a devenit ultimul bastion al SF-ului pur și dur în lupta contra hibridizării genului.

În anii '80, câțiva dintre scriitorii de gen – și mă refer în primul rând la Gregory Benford – au ajuns să considere hard SF-ul ca o antiteză a cyberpunk-ului; totodată însă, există destui *cyberpunks* care susțin sus și tare că **ei** sunt cei ce scriu hard SF tradițional.

Deci, ce este *hard science fiction*? Cine îl scrie? Toți cei ce-l practică scriu același lucru? Este într-adevăr el centrul estetic, esențial, al literaturii SF?

Să începem cu evidentul. Indiferent de ce tip ar fi, *fantasy* pur, *sword and sorcery* sau *heroic fantasy*, fantasticul nu este *hard science fiction*. La fel se întâmplă și în cazul derivației *science fantasy*, cu amestecul său de SF și supranatural, cu duelurile din astronave, cu programaticul dispreț afișat față de știință și tehnologie, dând frâu liber acțiunii și aventurii debordante. Aceste subgenuri sunt mult prea îndepărtate de hard SF pentru a mai putea fi considerate ramificații desprinse din trunchiul SF original.

Mai departe însă, treaba se încurcă. Dacă definim hard SF-ul drept SF ce operează într-un cadru real dat de cele mai recente descoperiri științifice, atunci de ce ar fi Larry Niven considerat scriitor de hard SF și nu J.G. Ballard? De ce Arthur Clarke și nu Frederik Pohl? De ce Hal Clement și nu Theodore Sturgeon? De ce Gregory Benford și nu Bruce Sterling? De ce Poul Anderson și nu William Gibson?

Niven folosește în permanență convenția literară a vitezelor superluminice, la fel ca Anderson și Clement, adică nici unul nu joacă tenis cu fileul relativității einsteiniene bine întins la mijlocul terenului. Clarke a declarat că o tehnologie suficient de avansată nu mai poate fi nicicum deosebită de magie, iar cele mai bune cărți ale sale se scaldă în transcendență mistică. Chiar și Benford s-a tămâiat cu un fel de călătorie temporală, fiind la fel de transcendental ca și Clarke.

În schimb, Ballard, cel din romanele-catastrofă, postulează o unică transformare geofizică a climatului, ale cărei efecte sunt urmărite cu rigoare strict științifică. Lumile imaginate de Frederik Pohl sunt, de regulă, conturate folosind detalii științifice și tehnologice, verosimile și concise. Scrierile lui Sturgeon vădesc o deplină acomodare atât cu psihologia, cât și cu biologia. Gibson coboară tehnologiile de vârf la nivelul străzii, proiectându-le în cotidian, iar Sterling, principalul dialectician al cyberpunkului, plasează în centrul tematic al lucrărilor sale transformarea umanității **prin** știință și tehnologie.

Concluzia se impune de la sine: nici aderența scrupuloasă la parametrii celui mai recent validat model științific, nici poziția privilegiată a științei și tehnologiei față de viețile personajelor și de cerințele poveștii nu sunt definitorii pentru *hard science fiction*.

Detractorii hard SF-ului îl socotesc deseori nu principala virtute estetică a genului, ci un defect literar specific. Concret, centrarea interesului asupra speculațiilor științifice și extrapolărilor tehnologice produce ficțiuni lipsite de caracterizări, implicare emoțională, excelență stilistică și adâncime tematică.

Nelăsându-se mai prejos, susținătorii lui cad în extrema cealaltă, spunând exact același lucru atunci când declară că SF-ul, fiind o „literatură de idei", este scutit de standardele literare universale în ce privește dezvoltarea personajelor, stilul și emoțiile vehiculate.

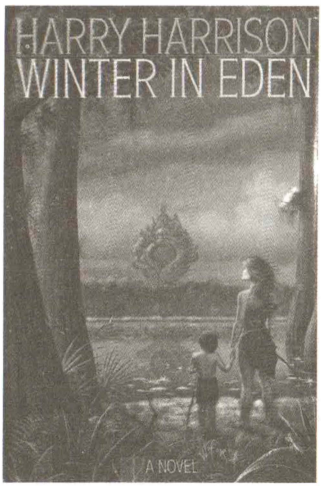

Chiar și așa, se poate delimita un anume fel de *hard science fiction*. Clement, Clarke, Forward, Niven și mulți alți scriitori renumiți de hard SF sunt citați nu pentru personaje memorabile, subtilități psihologice sau excelență stilistică, ci pentru noțiunile științifice fascinante și extrapolările tehnologice riguroase.

Ceea ce nu este totuna cu a spune că un astfel de text trebuie să fie subliterat, lipsit de tensiune narativă sau plat emoțional. Să examinăm, de pildă, ***West of Eden*** și ***Winter in Eden*** de Harry Harrison, primele două volume ale unei trilogii.

Dacă într-adevăr există acel ceva numit hard SF, precis aici se află. Argumentația SF a lui Harrison pleacă de la teoria încă discutabilă a dispariției dinozaurilor, pusă pe seama coliziunii Pământului acum 65 de milioane de ani cu un asteroid.

Așadar, ce s-ar fi întâmplat dacă asteroidul respectiv ar fi trecut pe lângă planeta noastră?

Bazându-se pe această premisă hard SF clasică, Harrison extrapolează și detaliază, cu rigoare și minuțiozitate de invidiat, un întreg Pământ paralel.

Dinozaurii supraviețuiesc și continuă să evolueze, culmea acestui proces constituind-o yilanii, o rasă de saurieni inteligenți. Yilanii au propria lor cultură tehnologică avansată, provenită din genetică și biologie. Nave, submarine, arme, microscoape, instrumente medicale, orașe întregi chiar cresc din organisme vii, modificate genetic dincolo de orice închipuire. Și asta deoarece yilanii n-au stăpânit niciodată focul, cunoscându-l doar ca pe o calamitate naturală sau ca pe o curiozitate de laborator.

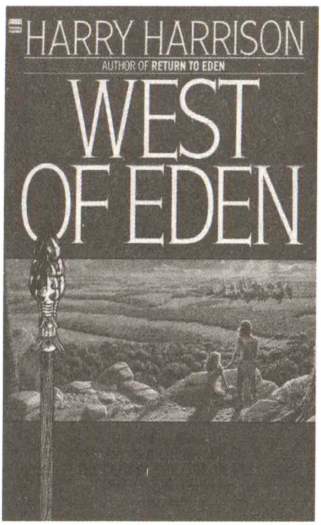

Oricât de nefiresc ar fi acest cadru, Harrison îl face plauzibil. Ne demonstrează cum o astfel de tehnologie, ciudată și denaturată, se leagă de ciclul de viață și de biologia yilană, de nașterea și maturizarea lor în ocean, de sângele rece de saurieni. (Nu e vorba de dinozaurii cu sânge cald, concept recent introdus de noile teorii revizioniste.)

De asemenea, Harrison construiește o societate yilană complexă și variată,

dar la fel de bine ancorată în parametrii biologici deja enunțați. Elaborează chiar și un limbaj yilan, bazat pe gestică și pe o gramatică radical diferită de orice alt limbaj uman cunoscut.

Ba chiar, pentru a crea o lume yilană cât mai coerentă, autorul colaborează cu trei oameni de știință, un lingvist, un biolog și, aparent, un antropolog. Într-adevăr, greu de imaginat un SF mai *hard* decât acesta!

Cum rămâne însă cu partea literară?

Harrison recurge la o manieră narativă cel puțin tot atât de prăfuită precum „formula de scientificare" și probabil de-o vârstă cu Jules Verne – o tramă de aventuri tensionată, care să ne plimbe prin lumea construită. Și cum povestea trebuie lăsată în largul ei, este inevitabilă slăbirea chingilor științifice.

Pe Pământul paralel al lui Harrison, America de Nord a fost izolată suficient de mult timp pentru a permite evoluția unui ecosistem de mamifere, incluzând trei culturi umane: una de *homo sapiens* vânători-cultivatori, o alta aflată în faza agriculturii timpurii și cea a umanoizilor Angurpiaq (un soi de eschimoși îmblăniți).

Fiindcă pe Pământul **nostru** se știe că, înainte de coliziunea cu asteroidul, dinozaurii erau dominanți și în America de Nord, și fiindcă primii hominizi au apărut în savana africană, și fiindcă Harrison nu ne arată primate precursoare în America **sa** de Nord, și fiindcă restul științei din cele două romane este atât de meticulos elaborat, putem conchide liniștiți că Harrison și-a permis o mică licență, râzându-și în barbă.

Licența în cauză îi permite să-i opună pe protagoniștii umani antagoniștilor yilani, colorându-le înfruntarea cu aventuri trepidante. O glaciațiune apropiată îi silește pe yilani să caute noi teritorii, peste ocean, spre o climă mai caldă. Saurienii stabilesc o colonie pe continentul nord-american și primele două volume ale trilogiei fac cronica conflictului dintre ei și oameni.

Ceea ce nu înseamnă doar lupte, urmăriri și sfârtecări de șopârle între personaje de mucava. Kerrick, eroul trilogiei, este capturat în copilărie de yilani și crescut asemenea unuia de-al lor, sub supravegherea lui

Vainte, o importantă căpetenie yilană. Atent îndrumat de Vainte, el devine un fel de prinț yilan, echivalentul lui Moise în Egipt. Aidoma lui Moise, sângele adevărat se arată la greu și Kerrick evadează, ajungând să-și conducă semenii în lupta împotriva yilanilor. Vainte, ofensat de această trădare, se angajează într-o vendetă necruțătoare împotriva oamenilor, devenind principalul artizan al genocidului yilan.

În timp ce povestea curge liniștit de-a lungul tramei tip „răi contra buni", Harrison nu-și ignoră nici personajele. Apar Fiicele Vieții, o mișcare yilană reformistă, intrată în conflict cu propria-i cultură. Kerrick însuși rămâne într-un anume fel pe jumătate yilan, tânjind după prietenii săi saurieni, după privilegiile pe care i le dădea în societate rangul sau după superioritatea civilizației yilanilor.

Din trilogie mai rămâne doar o treime, însă Harrison pare a o orienta spre o eventuală destindere, poate chiar spre întrepătrunderea culturilor umană și yilană, semnificată de Kerrick, omul celor două lumi. Oamenii obțin ceva tehnologie yilană. Doi masculi yilani (civilizația saurienilor este devastator de șovină cu sexul feminin) trec, într-un fel, de partea oamenilor. La sfârșitul lui ***Winter in Eden***, confruntarea finală nu sfârșește într-o unilaterală baie de sânge, ci pune bazele unei colonizări negociate.

West of Eden și ***Winter in Eden*** sunt reprezentative pentru un anume tip de hard SF. Extrapolările științifice și tehnologice stau pe primul plan, cititorul este condus prin ele de o tramă convențională de aventură și suspans, proza este directă și transparentă, iar viețile interioare ale personajelor nu interesează și nici nu se presupune că ar interesa.

Însă personajele **trăiesc**, dezvoltarea lor (atâta câtă există) **este** parte organică a poveștii, iar Harrison **pare** a ținti un final tematic, eventual profund și subtil.

Dintr-un punct de vedere, astfel de cărți sunt exemple de SF ca „literatură de idei", insistând pe extrapolare în detrimentul caracterizării, dar fără a sacrifica echilibrul acestor două componente. Avem de-a face cu un hard SF de calitate, fără prea mari subtilități literare și fără

pretenții în acest domeniu. Ambițiile lui Harrison sunt extraliterare. Ambele romane discutate sunt hard SF tradițional, demonstrând totodată că hard SF-ul nu **trebuie** să fie subliterat, că „literatura de idei" poate și este necesar să apeleze la virtuțile general-literare, chiar dacă practic le subsumează conținutului ideatic.

De cealaltă parte a baricadei, ***Japan Sinks***, clasicul roman-catastrofă al lui Sakyo Komatsu, aidoma scrierilor similare ale lui Ballard, modifică echilibrul relativ dintre speculația științifică și preocupările literare uzuale. În consecință, nici romanele lui Ballard, nici ***Japan Sinks*** nu sunt și nu vor fi acceptate vreodată drept *hard science fiction*, deși speculațiile științifice ale lui Komatsu, în special, sunt un model de rigurozitate.

Komatsu distruge integral arhipelagul japonez, folosind o serie de evenimente geologice, fiecare pe deplin credibil, fiecare decurgând logic din celălalt. Mecanismele tectonice sunt impecabil folosite și, în timp ce insulele Japoniei se fărâmițează, scufundându-se una câte una în mare ca urmare a deplasării catastrofale a Fosei Japoneze și a erupțiilor vulcanice rezultate, acțiunea romanului e redată prin intermediul mai multor personaje, fiecare impunând propriul punct de vedere asupra evenimentelor prin care trece.

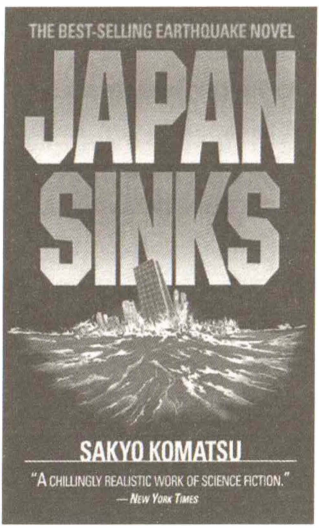

Japan Sinks este efectiv o lecție despre cum trebuie abordat un roman-catastrofă serios. Dar, cu toate că geofizica e o „știință hard", la scriitorul japonez nu există mai mult hard SF decât la Ballard, și în principal din același motiv.

Komatsu **nu** este interesat de speculația științifică, ci de efectul dezastrului asupra personajelor sale, mai exact asupra caracterului poporului japonez ca un întreg, așa cum se reflectă el la nivel individual. Japonezii, îndelung izolați de principalele curente internaționale, atât

geografic, cât și lingvistic, trebuie acum să supraviețuiască fizic, dar și cultural, chiar dispariției insulelor natale!

Când Fujiyama însuși erupe în final, romanul își atinge climaxul tematic: un mare popor, rupt definitiv de izvoarele culturii sale, trebuie acum să se schimbe radical pentru a putea supraviețui în calitate de națiune sinistrată.

Altfel spus, Komatsu se concentrează nu pe știința speculativă, ci pe rezultantele politice, sociale, psihice și spirituale. Chiar dacă știința sa este precum bazaltul, ea nu devine nicio clipă **principalul** interes al romanului, rămânând întotdeauna doar simplu pretext – un McGuffin. Iată motivul pentru care ***Japan Sinks*** nu este *hard science fiction*. Inversând prioritățile prezente la Harrison, Komatsu – la fel ca și Ballard – folosește componenta hard SF în special pentru a construi un peisaj psihic alterat, mutând accentul de pe speculațiile științifice pe valențele pur literare.

Dar hard SF-ul **poate** menține în nucleul său un echilibru subtil între speculația științifică și virtuțile general-literare, fără a-și pierde specificitatea – sau cel puțin așa se pare dacă luăm în considerație ***The Forge of God*** al lui Greg Bear.

Avem de-a face tot cu un roman-catastrofă, dar la o scară infinit mai mare. Invadatori extratereștri, reprezentanți ai unei civilizații de mașini fundamental ostile vieții organice, distrug Pământul, iar mijloacele folosite de Bear în acest scop sunt fascinante științific, înfricoșător de plauzibile și extrem de originale.

Două mase dense, una alcătuită din neutroniu, alta din antineutroniu, sunt lansate asupra planetei noastre. Densitatea lor e atât de mare încât cele două corpuri pur și simplu se scufundă în scoarța terestră, stabilindu-se pe orbite descrescătoare **în interiorul** mantalei și a miezului. „Glonțul" de antineutroniu interacționează cu materia terestră și orbita sa descrește mult mai repede, astfel încât el se oprește primul în centrul planetei. Imediat după sosirea proiectilului de neutroniu, ambele sunt fuzionate de presiunea din centrul Pământului, ceea ce provoacă o enormă reacție de anihilare totală, iar planeta explodează din interior.

Ca să fie cât mai siguri de efect, agresorii lansează în fosele oceanice sonde automate, care extrag deuteriu și/sau tritiu din apă și/sau piatră. În cursul procesului, acestea eliberează importante cantități de hidrogen și oxigen, creând efectiv mii de bombe cu hidrogen, programate să explodeze simultan cu deflagrația internă și care fisurează scoarța terestră de-a lungul celor mai adânci linii tectonice, înmiind astfel efectul distrugerii.

Multe speculații se fac și pe marginea evoluției vieții anorganice și a posibilității apariției unei civilizații de mașini în Galaxie. Personajele principale – Arthur Gordon, fost consultant științific național, Edwin Shaw, geolog, și Trevor Hicks, reporter de știință – sunt plasate în vâltoarea evenimentelor și a eforturilor oficiale de lămurire și stăpânire a situației.

Aceasta este, bineînțeles, o convenție clasică de hard SF. Povestea debutează cu o serie de mistere științifice, aparent fără legătură, ce converg treptat către o dezvăluire copleșitoare, sporind tensiunea narativă pe măsură ce personajele principale sunt tot mai mult atrase în investigarea faptelor. Ulterior, „ghicitoarea" inițială se transformă într-o problemă ce trebuie rezolvată printr-o soluție pur tehnologică, a cărei natură a fost cu atenție, însă nu evident, mascată în precedentele speculații științifice.

În cazul de față, ambițiile literare ale lui Greg Bear țintesc mult mai sus.

Odată ce neutroniul și antineutroniul penetrează Pământul, destul de repede în cronologia acțiunii, deznodământul devine inevitabil. Planeta noastră este condamnată, omenirea nu poate face nimic pentru a o salva și absolut toate personajele se mișcă în text sub sentința unei morți imuabile, valabilă pentru om ca **specie**, lucru de care întreaga lume devine în cele din urmă conștientă.

Or, asta înseamnă că ***The Forge of God*** devine o tragedie.

Atât Shaw, cât și Gordon își iubesc țara, iar cititorul, prin intermediul lor, vede și înțelege scara dezastrului. În mare parte din roman, Gordon este despărțit de familia sa, lucru pe care personajul îl resimte, din nou

laolaltă cu cititorul. Prietenul lui Gordon, cercetătorul Harry Feinman, este și el un condamnat; suferind de leucemie, el moare înainte de finalul romanului, reflectând elegant tema principală.

S-ar zice că Greg Bear face absolut tot ceea ce trebuie pentru a îmbina hard SF-ul cu romanul psihologic, unindu-le tematic pe ambele sub semnul tragediei. Și totuși, din două motive, reușita e doar parțială.

Personajele trăiesc, trec prin emoții și sentimente violente, au prieteni și familii pentru a căror soartă suferă și-și fac griji – pe scurt, par a satisface toate criteriile literare uzuale. Ei bine, în ciuda acestor calități, ele și poveștile lor personale pur și simplu nu sunt tot atât de **interesante** pe cât sunt speculațiile științifice sau evenimentele derulate la scară planetară. Deși inteligente și sensibile, personajele lui Bear nu depășesc statutul unor oameni normali confruntați cu o situație-limită, iar evoluția lor pare mai degrabă un adaos la acțiunea din roman, decât o prelungire tematică a ei.

Al doilea motiv este nehotărârea lui Bear de a duce până la capăt tragedia. Pământul este distrus, iar Bear redă catastrofa în toată amploarea ei, chiar cu un fior poetic. Apare însă în sistemul solar o a doua civilizație de mașini, literalmente *deus ex machina*, ce terraformează Marte și Venus, oferindu-le un nou cămin celor câțiva supraviețuitori umani (printre care se află și Arthur Gordon, reunit cu familia sa).

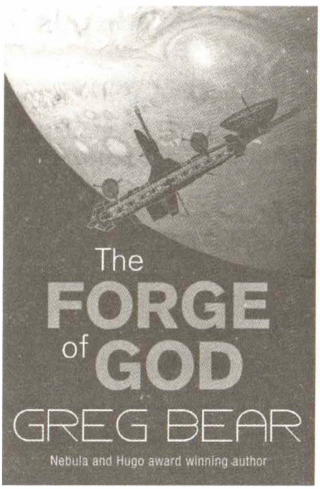

Chiar dacă îmbinarea de care amin-team mai devreme nu-i reușește în totalitate lui Bear, ***The Forge of God*** demonstrează că hard SF-ul poate fi literatură conform standardelor *mainstream*, iar sintagma *hard science fiction umanist* nu trebuie neapărat să fie o contradicție de termeni. De altfel, Bear chiar reușise pe deplin acest tur de forță într-un roman publicat anterior, ***Blood Music***.

În ciuda impresiei generale că hard SF-ul, fiind nucleul pur și dur al genului, este din start limitat la un grup restrâns de cunoscători sofisticați, nu este imposibilă nici apariția curiozității numite bestseller hard SF.

Michael Crichton, de profesie medic, și-a clădit o carieră scriitoricească de succes exact cu romane de acest tip. În thrillerul hard SF ***The Andromeda Strain***, tensiunea narativă rezidă aproape exclusiv în dezvăluirea treptată a enigmei științifice și în cercetările făcute în acest scop, totul asezonat cu oarecișe libertăți în privința fizicii, introduse la momentul oportun. ***The Terminal Man***, un alt thriller semnat Crichton, are ca temă controlul comportamentului uman prin intermediul unei versiuni sofisticate a așa-numitei cutii Del Gado.

Sphere, cel mai nou roman al său, se deschide cu descoperirea unei imense astronave adânc îngropate în abisurile Pacificului de Sud și aparent uitată. O echipă de cercetare, din care face parte și personajul principal, psihologul Norman Johnson, este trimisă la fața locului, într-un habitat subacvatic. Cea mai mare parte a acțiunii din ***Sphere*** se desfășoară în acest habitat, în nava descoperită și în lumea adâncurilor ce-i împrejmuiește pe protagoniști.

La fel ca în precedentele două romane mai sus citate, Crichton vine cu lecția învățată și ne oferă niturile și șuruburile habitatului cu acuratețe, îndemânare și verosimilitate. Chiar mai important din punctul de vedere al publicului larg, scriitorul redă foarte bine ambianța **psihologică** a acestei tehnosfere miniaturale, folosindu-se de efectul pe care-l are ea asupra unor personaje extrase din mediul lor obișnuit. În plus, întreaga poveste este văzută prin ochii unui psiholog, la fel de înstrăinat ca și ceilalți, având însă avantajul unei pregătiri științifice ideale pentru situația creată.

În rest, urmează obișnuita tratare convențional psihologică și, pe măsură ce echipa dezleagă misterele astronavei, acțiunea din ***Sphere*** avansează în maniera de-acum familiară a romanului hard SF tradițional. În locul unui vizitator extraterestru de demult, epava se dovedește a fi o navă americană venită din viitor și tocmai aici, când povestea

devine brusc interesantă, Crichton abandonează rigoarea științifică de până atunci.

Descrierea făcută de el astronavei americane este, fără îndoială, fascinantă și veridică, mai ales atunci când în mijlocul tehnologiei futuriste și incomprehensibile sunt abil introduse denumiri familiare și cotidiene. Ce aflăm însă în continuare? Nava a ajuns acolo unde se află trecând printr-o gaură neagră, iar Crichton ne oferă o explicație șchioapă ținând de teoria relativității; deși pentru marea masă de cititori e o justificare acceptabilă a călătoriei temporale, pentru cei cu pretenții științifice ea rămâne un pretext cusut cu ață albă.

Altfel spus, ajuns la jumătatea meciului, Crichton scoate fileul de pe terenul de tenis al lui Benford.

De-aici încolo, componenta de thriller psihologic își intră pe deplin în drepturi. Misterioasa sferă din titlu este descoperită în epavă. Rezultă a fi un artefact provenind din universul cu care comunică gaura neagră. Sfera conferă celui ce cutează să intre în ea puterea de a da realitate fizică imaginilor din subconștient. Apar o caracatiță gigantă amenințătoare, precum și alte asemenea manifestări.

Înainte însă de a începe cunoscătorii să mârâie, trebuie adăugat că, în ciuda acestor vicii, ***Sphere*** rămâne totuși un roman unitar. Tensiunea narativă nu scade deloc după scoaterea fileului de pe teren, iar finalul e strâns legat tematic de psihicul protagonistului așa cum se manifestă el prin puterile sferei – mai mult în această privință nu se poate spune decât cu riscul de a le distruge plăcerea lecturii celor ce încă nu au citit romanul.

Cartea discutată este mult mai puțin ieșită din comun decât s-ar crede. Ea constituie un exponent al categoriei numite hard SF de recuzită. E vorba, mai pe scurt, de romanul **tehno**-hard.

În acest caz, speculația științifică nu face doi bani. Ce contează este ca descrierea artefactelor tehnologice să fie atât de realistă și convingătoare, încât **iluzia** verosimilității științifice să se mențină pentru cititor chiar și atunci când fileul plauzibilității e sfâșiat în folosul poveștii.

Nu trebuie imediat să strâmbăm disprețuitor din nas. La urma urmei, discutabil – e adevărat, **acesta** este adevăratul centru estetic al

SF-ului. Orice scriere de gen folosește în mod curent asemenea tropi cum ar fi viteza superluminică, călătoria temporală sau lumile paralele. **Majoritatea** a ceea ce numim *hard science fiction* este, de fapt, *hard technological fiction*.

Într-adevăr, putem afirma că dacă știința este 100% fidelă celor mai noi modele teoretice, atunci o ficțiune nu este deloc SF, întrucât **speculația** științifică lipsește cu desăvârșire, fiind înlocuită de o ficțiune mimetică presărată cu capcane tehnologice futuriste.

Altfel spus, hard SF-ul este o iluzie literară, care nu ține de acuratețea științifică, ci doar de tehnica literară – de stil. Atâta vreme cât descrierea **tehnologiei** are pregnanța tăioasă a picturilor unui Chris Foss, vom înghiți pe nemestecate abureli pseudoștiințifice de-a lungul întregii povești, convinși fiind că citim hard SF.

Și ce-i rău în asta? Toată ficțiunea, după cum spunea Kurt Vonnegut, este o minciună. De ce n-ar fi și hard SF-ul la fel, din moment ce minte atât de frumos?

Desigur, există și hard SF care se pliază celor mai înalte exigențe literare. Să întregim paradoxul: forma ideală a hard SF-ului, acel *hard science fiction* despre care într-adevăr se poate spune că este chiar esența genului, se regăsește într-o ficțiune ce aplică toate tehnicile literare disponibile pentru a menține iluzia verosimilului, forțând totodată limitele științei exact atât cât să pătrundă în *terra incognita* fără a contrazice efectiv datele reale ale problemei și impunând aceste constrângeri unei povești centrate asupra sufletului uman.

Nimeni nu s-a conformat acestei cerințe mai bine decât Gregory Benford, care joacă tot meciul cu fileul pus, folosind, ce-i drept, un fileu elastic.

Benford este astrofizician, cercetător activ, bucurându-se de oarecare renume, dar nu scrie defel așa cum te-ai aștepta s-o facă un om de știință parașutat în SF.

De pildă, romanul său ***Against Infinity*** a fost atacat prostește pentru cvasi-plagiat din cauza similitudinilor cu proza lui William Faulkner, când de fapt Benford îl omagia literar pe acesta, asigurând în același

timp propriului roman o deschidere suplimentară prin bine cunoscuta tehnică a referinței.

Născut în Alabama, Benford este în egală măsură angajat într-o subtilă și laborioasă tentativă de „colorare" a textelor sale cu ritmuri și structuri lingvistice din Sud, mânat poate și de sentimentul că în SF-ul contemporan predomină accentul yankeu.

Timescape constituie într-o oarecare măsură un răspuns literar dat lui C. P. Snow și „problemei celor două culturi" – un roman de personaje, plasat în același decor englezesc, înfățișând oameni de știință surprinși în chiar actul științific, remarcabil portret al **esteticii** și **pasiunii** științifice. Ironic, sau poate oferind doar această aparență, Benford folosește ca McGuffin un concept științific relativ elastic.

Un lung sejur japonez conferă unora dintre povestirile sale, dar mai ales romanului ***The Stars In Shroud***, o deschidere vădită din plin în viitoruri intens asiatizate și care depășește cu mult sistemele socio-psihologice și estetica occidentală.

Artifact e un thriller complex și controversat, cu pretext hard SF, studiind consecințele destrămării NATO.

Toată trecerea în revistă de mai sus slujește unui singur scop, și anume cel de a arăta că Gregory Benford, savant sau nu, oricât de declarat purist hard SF ar fi, este de departe cel mai complet și sofisticat scriitor ce-a recunoscut vreodată că face *hard science fiction*. Speculațiile sale științifice sunt deseori printre cele mai bune ale genului, dar mai mereu **nu** ele constituie interesul său fundamental. Și nici chiar Benford nu este un purist atât de înrăit încât să nu „îndoaie" puțin știința pentru a-i servi mai bine scopurilor literare.

Adică atunci când Benford criticul elogiază hard SF-ul, opunându-l SF-ului mai „elastic", el nu face altceva decât să susțină eternul **science fiction de calitate** împotriva la fel de eternului **science fiction prost** – sau cel puțin așa reiese din propriile-i scrieri, aparținând foarte clar primei categorii.

Un exemplu elocvent este ***Great Sky River***, continuare tematică la ***In the Ocean of Night***, la rându-i similar înrudit cu ***If the Stars Are Gods***, rodul colaborării lui Benford cu Gordon Eklund.

În ***If the Stars Are Gods*** are loc primul contact. În ***In the Ocean of Night***, omenirea începe să se aventureze în spațiu folosind nave subluminice – viteza superluminică e unul dintre cele mai uzitate exemple ale lui Benford când vine vorba de „jocul de tenis fără fileu" și, totodată, o convenție pe care o evită chiar și atunci când s-ar impune literar.

Ceea ce descoperă înfricoșați oamenii în ***In the Ocean of Night*** este că civilizațiile de mașini domină Galaxia; mai mult încă, ele sunt angajate într-o permanentă campanie de exterminare a formelor de viață organică.

E o temă des uzitată în SF-ul modern (v. ***The Forge of God*** sau ***Rendezvous with Rama***), dar și în cercurile științifice. În majoritatea galaxiei, temperatura foarte scăzută ar favoriza mai degrabă o viață bazată pe siliciu decât una organică. Teoretic vorbind, în atare condiții, niște mașini inteligente ar fi nemuritoare, ocolind deci limita impusă călătoriilor interstelare de viteza finită a luminii; o asemenea civilizație galactică ar putea dăinui milioane sau chiar miliarde de ani. Cât privește civilizațiile organice evoluate, mai devreme sau mai târziu ele vor ajunge să producă mașini autoprogramabile, autoreplicante și care, în timp, vor sfârși prin a le înlocui.

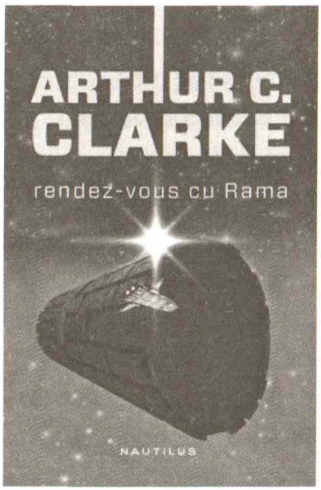

Există în considerațiile de mai sus o certă plauzibilitate hard SF, dar ideea că astfel de civilizații mecanice avansate ar porni o cruciadă împotriva vieții organice ține mai degrabă de proiecția antropomorfică la scară cosmică a nefericitului nostru imperialism xenofob decât de Ecuațiile Reci.

Oricum ar fi, ***Great Sky River*** face un foarte, foarte lung salt temporal de la

In the Ocean of Night, adică mai multe zeci de mii de ani, deoarece Benford pur și simplu nu vrea să recurgă la viteza superluminică, indiferent cât de mult s-ar complica problemele literare.

Folosind astronave automatizate, încărcate cu plasmă germinativă și/sau embrioni, oamenii ajung în Centrul Galactic, o zonă cu stele aglomerate în jurul unei găuri negre centrale, doar pentru a constata că au fost deja precedați acolo de civilizații evoluate de mașini. Dezvoltarea tehnologică a mașinilor și atitudinea lor față de omenire sunt în bună măsură identice cu decalajul și relațiile dintre oameni și gândacii de bucătărie.

Oamenii construiesc „Candelabre", imense orașe spațiale. Mașinile le consideră cuiburi de viespi dăunătoare. Oamenii coboară pe planeta Snowglade și construiesc mărețe Arcologii. Mașinile descind la rândul lor pe Snowglade, declanșând o lentă, dar inevitabilă „anti-terraformare", răcind și uscând planeta conform propriilor necesități, evident total opuse celor ale vieții organice.

Mașinile îi forțează pe oameni să-și abandoneze Arcologiile. Oamenii construiesc mult mai modestele Citadele. Mașinile distrug Citadelele, silind ultimele triburi umane supraviețuitoare să cutreiere, într-o permanentă stare de hărțuială și încordare, un pustiu al morții organice.

Toate evenimentele narate mai sus sunt, lucru uimitor în sine, doar elemente de fundal ce apar treptat pe măsură ce pătrundem în lumea din ***Great Sky River***. Romanul se deschide pe Snowglade, cu ultimii oameni fugind, și se concentrează ulterior asupra lui Killeen, personajul principal.

Ce ni se oferă este o demonstrație de cum funcționează constrângerile literare autoimpuse de excesiva scrupulozitate științifică a lui Benford. În definitiv, povestea de fundal ar fi putut fi scrisă și epic, o saga în timp real, în două variante narative: fie sărind din personaj în personaj pe firul cronologic al faptelor, aidoma lui Stapledon, și pierzând astfel orice implicare emoțională, fie oferindu-ne perspectiva unor personaje care, într-un fel sau altul, au trăit efectiv toate aceste întâmplări.

În ambele cazuri, scriitorul ar fi fost forțat să accepte una dintre cele două convenții: nemurire sau viteză superluminică.

Or, pentru Benford, asta ar fi însemnat să joace tenis fără fileu.

Așa că scriitorul a întins fileul și a acceptat consecințele literare. Iar rezultatul obținut cu ***Great Sky River*** este elocvent pentru modul în care respectarea unor restricții științifice poate uneori **amplifica** arta literară.

Constrângerile pe care și le-a autoimpus Benford l-au împiedicat să scrie ***Great Sky River*** ca pe o gigantică *space opera* măsurată în parseci. Scriitorul a fost obligat să se fixeze asupra unui grup restrâns de oameni, aflat tocmai la capătul acestei fresce, și să-și aleagă dintre ei un individ capabil să focalizeze temele romanului prin propria-i realitate emoțională. Iată de ce ***Great Sky River*** este atât literatură de personaje, cât și hard SF la scară galactică.

Astfel, dacă ar exista, o civilizație mecanică suficient de avansată ar depăși, în mod cert, înțelegerea umană – ceea ce înseamnă o minge înălțată la fileul lui Benford. Într-adevăr, dacă acesta ar fi încercat să prezinte direct ciocnirea dintre oameni și formele superioare de manifestare ale mașinilor, ar fi putut foarte ușor fie să înghesuie grandoarea acestora din urmă în convenții SF, fie să se complice fără scăpare în explicații lungi și anevoioase.

În loc de asta, îl avem pe văduvul Killeen, pe fiul său și pe alți câțiva oameni, cu toții plasați la capătul unui lung proces istoric, luptând pentru supraviețuire la suprafața a ceea ce, din punctul de vedere al mașinilor, este o planetă de căpătat. De asemenea, avem Călugărița, un fel de mașină-artist și custode al formelor de viață organice, întrupa-rea a ceva total străin pentru o civilizație mecanică.

Și totul se îmbină perfect. La nivel uman, descriind relația lui Killeen cu fiul său, Toby, ce se maturizează și cu Shibo, o femeie refugiată dintr-un alt grup, povestea se împletește armonios cu metapovestea, care ea însăși, mulțumită puterilor Călugăriței, pătrunde într-un domeniu de intensă imagerie psihică.

Chiar mai mult: în timp ce omenirea apare ca o adunătură de creaturi insignifiante, zbătându-se disperate să subziste în umbra civilizației mașinilor și amintind, nu o dată, de o specie **cu adevărat** inferioară, Benford reușește să transforme ***Great Sky River*** într-o celebrare a spiritului uman.

Acest veritabil tur de forță se împlinește la mai multe niveluri. Scriitorul filtrează în permanență narațiunea prin sinele personajelor, obligând cititorul să-i pese de ele și să le înțeleagă. Totul se dezvăluie prin intermediul conștiinței lui Killeen, ea însăși redată cu măiestrie și compasiune. Deși alungată și hăituită, cultura celor de pe Snowglade păstrează încă o emoționantă fărâmă de demnitate umană. Folosind „Aspecte" și „Fețe" – avataruri virtuale ale unor oameni de mult dispăruți, înregistrate pe cipuri implantate în Killeen – este des evocată grandoarea apusă a marilor momente ale umanității, creându-se astfel o punte de legătură între protagoniștii romanului și mersul istoriei omenirii.

Într-un fel chiar mai subtil, Benford îi unește cu noi pe îndepărtații noștri descendenți ciborgizați, prin introducerea punctuală a unor structuri lingvistice tulburător de familiare, de proveniență sudică, în engleza mutantă vorbită pe Snowglade.

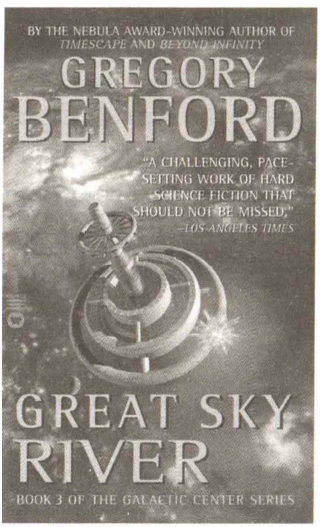
BY THE NEBULA AWARD-WINNING AUTHOR OF
TIMESCAPE AND BEYOND INFINITY
GREGORY
BENFORD
"A CHALLENGING, PACE-SETTING WORK OF HARD SCIENCE FICTION THAT SHOULD NOT BE MISSED."
–LOS ANGELES TIMES
GREAT SKY
RIVER
BOOK 3 OF THE GALACTIC CENTER SERIES

În cele din urmă, își fac apariția ființe non-fizice existând sub formă de câmpuri magnetice în discul de acreție al găurii negre centrale, sau poate cumva dincolo de orizontul evenimențial, ființe privite de Călugărițe cumva cu religiozitate și la fel de distanțate de mașini pe cât sunt mașinile față de oameni. Iar la finalul romanului e sugerată un fel de viață de după, fără sfârșit, ce-i așteaptă pe oameni în această enclavă de structuri energetice.

Aici apare Benford savantul transcendental, părând a susține ideea că nu

matricea din siliciu constituie limita finală a evoluției conștiinței galactice. Că o astfel de limită sau superioritate înnăscută s-ar prea putea să nu existe, că însăși conștiința se poate elibera de matricea în care s-a întrupat, că acest drum este inevitabil pentru orice formă de conștiință. Organică, artificială, energetică – oricare dintre aceste matrici conține o esență la fel de unică, la fel de prețioasă, chiar dacă ierarhiile alcătuite pe relative avantaje fizice și intelectuale rămân dureros de reale și, uneori, tragice.

În fine, trebuie observat că și Benford folosește ființele magnetice drept *deus ex machina* și tot pentru a produce un *happy end*. Oamenii ajung la o astronavă terestră uitată, pe care, cu ajutorul Călugărițelor, o repară și părăsesc Snowglade, pornind spre marele necunoscut și poate spre o urmare.

Este un final cu două tăișuri: satisfăcător psihologic, deoarece Killeen și rămășița de umanitate au ajuns să însemne ceva pentru noi și simțim cumva că și-au câștigat dreptul de a supraviețui demni; supărător intelectual, deoarece avem de-a face cu un sfârșit convențional ce violează unitatea tematică a romanului.

Cu toate acestea, dacă putem accepta, așa cum deseori o facem, o oareșice elasticitate a legilor științei aplicate în folosul poveștii, cred că la fel putem accepta o oarecare elasticitate a logicii tematice aplicate în folosul satisfacției psihologice.

De fapt, Benford n-a avut de ales. Dacă ar fi urmat logica implacabilă a poveștii până la ultimele ei consecințe, omorându-și personajele sau lăsându-le să fie asimilate de mașini, romanul ar fi fost ciuntit emoțional. Mulțumindu-ne sufletele, scriitorul ne frustrează intelectul.

Așadar, la sfârșitul lui ***Great Sky River***, Benford umanistul și transcendentalul câștigă în fața lui Benford scriitorul de hard SF. Și poate că aceasta e una dintre cauzele ce-l împlinesc ca romancier.

Constrângerile hard SF nu definesc o categorie aparte de ficțiune, scutită de imperativele uzuale ale literaturii. Acuratețea științifică și verosimilitatea tehnologică sunt constrângeri **suplimentare**, valabile pentru oricine dorește să scrie SF cu pretenții literare. Ele nu ușurează

elaborarea textelor de gen, ci dimpotrivă, o fac mai dificilă – cel puțin în ceea ce-l privește pe Benford, care vrea să păstreze și calitățile literare.

Cele două cerințe amintite în paragraful precedent sunt mijloace, nu scopuri. Ele fac parte dintr-un anume arsenal literar, nu sunt un factor de control în sine; mai pe scurt, sunt tehnici literare ca oricare altele, poate doar ceva mai pretențioase.

Cei mai valoroși așa-ziși „scriitori de hard SF", cum este Benford, sunt foarte conștienți că trebuie să cedeze un pic în fața cerințelor literare, chiar dacă nu vor recunoaște public niciodată acest lucru.

Iată, regăsim aici **acel** hard SF esențial pentru *science fiction*. Acel hard SF care înseamnă tot ce poate da mai bun genul.

Hard science fiction?

Poate că nu.

Poate doar *science fiction* **de calitate**.

Traducere din limba engleză de CRISTIAN LĂZĂRESCU

„The Hard Stuff", *Science Fiction in the Real World*
© NORMAN SPINRAD, 1990

cristian m. teodorescu

cerul prea aproape

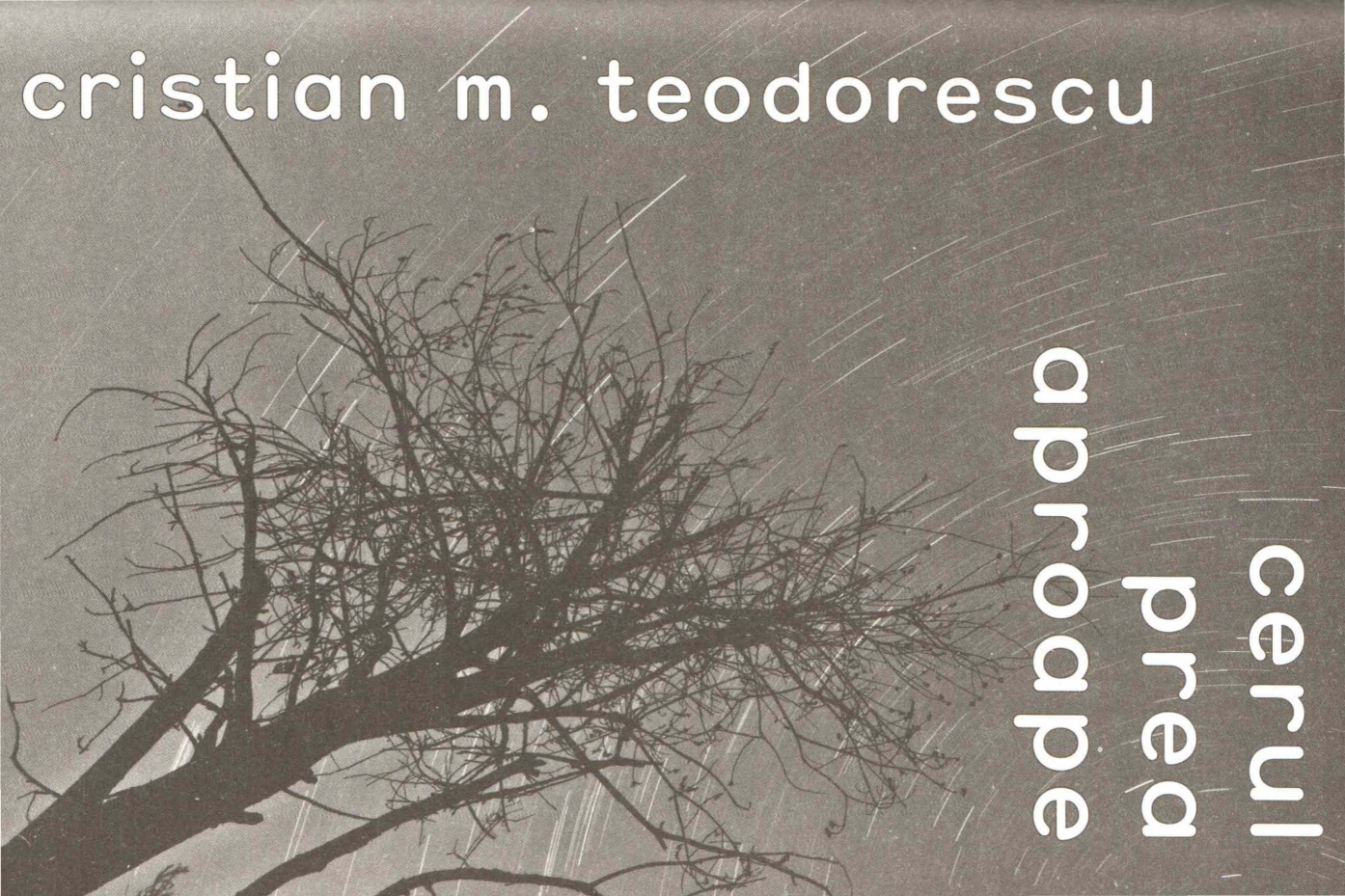

Sunt primul om care va ajunge la cer

Care va atinge stelele.

...Într-adevăr, le voi atinge, constată atunci

când după calculele lui mai are numai două zile.

Acum stelele sunt ca niște discuri lucioase –

unele mai mari, altele mai mici –

și multicolore. Când se apropie și mai mult,

vede că luminile acelea palpită,

ca suprafețele unor lacuri, închipuind ciudate

arabescuri ordonate.

ATUNCI CÂND VI SE ÎNTÂMPLĂ SĂ DAȚI ÎN MINTEA COPIILOR, este indicat să vă întoarceți la problemele din școala elementară. Eu așa procedez.

Problema Nr. 1. Calculați viteza pe care o atinge, după un an, un corp supus accelerației gravitaționale g.

Răspunsul Nr. 1. $v = g \times t$ = 9,81 m/s² x 365 zile x 24 ore x 3.600 secunde = 309.368.160 m/s = circa 309.368 kilometri pe secundă.

Sună cunoscut.

Problema Nr. 2. Calculați accelerația cu care ar trebui să fie accelerat un corp astfel încât într-un an să atingă viteza luminii.

Răspunsul Nr. 2. $g' = c / t$ = 299.792.458 (m/s) / 31.558.150 secunde = 9,500 m/s².

Problema Nr. 3. Să se calculeze înălțimea față de suprafața Pământului unde acționează accelerația gravitațională calculată în problema precedentă.

Răspunsul Nr. 3. Accelerația gravitațională, în exteriorul Pământului, variază invers proporțional cu pătratul distanței până la centrul planetei (conform teoremei lui Gauss). Dacă R = 6.371 km este raza medie a Pământului, corespunzând accelerației gravitaționale g, iar R' raza la care accelerația gravitațională este g', se arată ușor că R' = 6.473 km. Aceasta corespunde unei înălțimi de 6.473 – 6.371 = 102 km.

Acolo trebuie să ajungem.

Spune Răzvan.

– Cam greu, spune Petra. La altitudinea de care vorbești nu poate urca niciun balon. Nu poate zbura niciun avion. Pe de altă parte, altitudinea

aceasta este prea joasă pentru a sateliza un obiect acolo, din cauza frecării cu atmosfera – s-ar prăbuși imediat. Chiar și Gagarin a zburat mai sus. Nu vei ajunge niciodată acolo. Și acum, mă scuzi, trebuie să plec. Am o întâlnire.

Nu vei ajunge niciodată la mine.

Răzvan rămâne visând cu ochii deschiși. La Petra și la ce va să zică faptul că viteza luminii se poate atinge într-un an dacă zbori accelerat fiind cu 1 *g*. Conform mecanicii clasice, bineînțeles.

Gândindu-se intens. În ce fel ar putea el s-o impresioneze pe superba lui colegă, Petra? A încercat, de-a lungul a trei ani încheiați, cu Șostakovici, cu Pink Floyd, cu Hermann Hesse. A încercat să meargă la sală sau să se impregneze cu cele mai scumpe loțiuni masculine. În zadar, Petra îl refuză – mereu. De la o banală invitație la ceainărie la una la Filarmonică sau la vreun teatru experimental. De exemplu: i-a povestit la un moment dat despre originea Lunii, care trebuie să se fi desprins de Pământ în urma impactului cu un planetoid, poate chiar acela care a dus la Marea Extincție în urma căreia au dispărut trilobiții.

– De unde știi că nu s-a desprins pur și simplu? întreabă Petra. Și a refuzat să privească Luna plină împreună cu el, preț de mai mult de 2,5 secunde.

Stă în preajma lui strict timpul necesar ca să-l înnebunească, de fiecare dată. Răsuflarea și pletele ei. După care se scuză, are o întâlnire. Iar Răzvan rămâne buimac, pradă unei lipse cronice de concentrare specifice mamiferelor masculi în perioada de reproducere a speciei.

De curând, i s-a părut lui că ea ar putea fi captivată de mici jocuri intelectuale.

Trebuie să continue Răzvan. De la capăt.

Problema Nr. 4. Care ar trebui să fie masa Pământului astfel încât la suprafața planetei să avem accelerația gravitațională $g' = 9{,}5\ m/s^2$. Acea accelerație care, înmulțită cu un interval de timp de un an, dă viteza luminii.

(Nu-i așa, Petra? Dacă nu putem urca la altitudinea de 102 km, atunci vom reduce dimensiunea planetei. Dacă nu ajunge Mahomed la munte. Ajunge Petra la Mahomed.)

Răspunsul Nr. 4. Accelerația gravitațională la nivelul solului este invers proporțională cu raza planetei la pătrat, dar este proporțională și cu masa planetei, care la rândul ei este proporțională cu cubul razei planetei. Presupunem densitatea planetei constantă. Atunci, raza unei planete cu densitatea Pământului care ar avea accelerația gravitațională *g'* și nu *g* este (*g'*/*g*) = (9,500/9,80665) = 0,96873 din raza Pământului. Adică 6.172 km. Caz în care Pământul ar trebui să aibă raza cu aproape 200 de kilometri mai mică.

Masa acestui Pământ bis, în care ar rămâne totuși destul loc pentru Răzvan și Petra împreună, ar fi de 0,90909 din masa planetei pe care suferim în mod obișnuit. Interesant, își spune Răzvan. 10/11 = 0,90909 și așa mai departe.

Pământul ăsta este cu o zecime mai mare decât ar trebui.

Din cantitatea aceasta de Pământ suplimentară am putea fabrica vreo opt Luni, calculează Răzvan. Și cu una, *nouă*.

Petra, de fapt, este șefa lui – și, adesea, nu-i permite să uite acest lucru.

– În loc să stai să freci formule sterile de clasa a șasea, mai bine mi-ai face sinteza datelor pe care le-ai obținut pentru grantul cu microantenele acelea. Mâine am o ședință de evaluare a proiectului la Samsapple.

Ce să-i spună? Că nu poate dormi noaptea de grijă? Că a terminat în proporție de 0,90909 la sută?

– Am făcut primul prototip, spune el.

– Asta știu. Dar ce s-a mai întâmplat cu el?

– Nu pot măsura nimic. Adică: măsor, dar – știu că n-o să mă crezi – rezultatul, tensiunea adică, depinde de momentul zilei în care efectuez măsurătoarea.

– Poate că este sensibil la lumină. La asta nu te-ai gândit.

– Poate. Nu m-am gândit.

S-a gândit, de fapt. La multe. Dar nu-i spune.

– Înregistrează măsurători timp de o zi încheiată și o să ne edificăm.

Microantena aceea (dorită de toate concernele de videofonie) este bazată pe un material ceramic a cărui formulă chimică se rostește în șoaptă și cu teamă chiar și în biroul managerului. Motivul este că acest material a fost descoperit de fostul director științific, care acum zace într-un nou inaugurat ospiciu-închisoare. Nu din cauza materialului, dar n-are a face. Tot ce a fost la un moment dat legat de fostul șef este proscris. Nu mai intră nimeni în biroul lui, mașina instituției a fost schimbată imediat, împreună cu mobilierul grupurilor sanitare pe care le folosise „fostul". Doar s-a demonstrat științific că ghinionul este contagios (Nature 816, 1002, 2029).

Problema Nr. 5. Ai întâlnire și în seara asta, Petra?

Răspunsul Nr. 5. Nu, dar în seara asta voi avea o migrenă.

Antena pentru noua generație de siMod-uri a stat sub observație trei zile și trei nopți încheiate. Răzvan a extras datele și a văzut oscilații clare, cu periodicitatea de 24 de ore. Problema este însă alta:

– După cum vezi, amplitudinea oscilațiilor este aceeași. Și, așa cum sper că îți amintești, astăzi a fost frumos toată ziua, ieri a fost o vreme mizerabilă, cu nori de plumb, iar alaltăieri cerul a fost extrem de schimbător. Dacă ar fi vreo influență a condițiilor de iluminare, ar trebui să se simtă – or, în cazul nostru, oscilațiile sunt perfect simetrice.

– Inventează o cutie obscură. Pune tot standul de măsură în condiții de întuneric deplin. Este la mintea cocoșului.

Spune Petra. Și pleacă. Iar și iar. Fluturând din plete. Roșcate în toate nuanțele posibile.

Laboratorul rămâne gol. Încăperi înalte, un adevărat labirint, este vorba despre fosta clădire a Arhivelor Statului, de pe vremea când încă mai exista stat.

Au fost colegi la Politehnică, iar Răzvan își amintește cu nostalgie cum copia Petra de la el pe la matematică prin primii ani, cum i-a făcut

el ei primele proiecte de programare... Îl îmbătau privirile ei, părul ei bogat și veșnic în mișcare. Începând cu anul al treilea, ea a fost angajată în niște laboratoare din Directoratul Apărării al Concernului Becali, de unde a ajuns șefă la Simelektrik, iar când cunoscuta companie norvegiană a dat faliment, a fost cooptată la Samsapple. Aceasta pe când el se străduia să înceapă o carieră academică, îngrijindu-și mama inconștientă în urma unui accident vascular cerebral și cu veniturile grevate de o pensie alimentară consistentă care se îndreaptă spre ținuturile rrome de Răsărit. (Și totuși, parcă a iubit-o un pic pe Dumitra, iar pe copil nu l-a văzut niciodată.)

Petra a revenit în viața lui, preluându-i laboratorul și tot ce se afla în el, detașată de la Samsapple în Anul Marii Privatizări, când totul, absolut totul, absolut totul-totul-totul a fost vândut.

– Așa arată, spune Răzvan.

Hai, nu mă mai certa! Sau ceartă-mă, bate-mă, dar fii cu mine, lasă-mă să-ți spun...

– Cum?

Petra își scoate ochelarii.

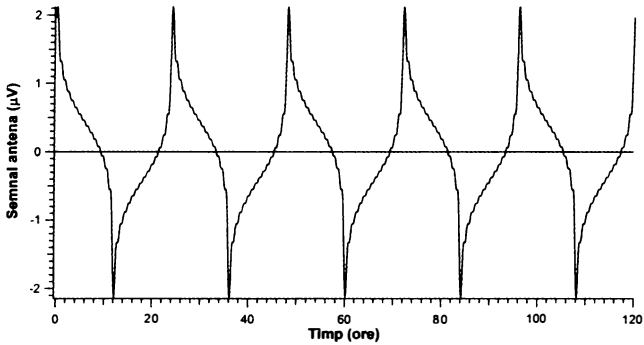

– Arată... bizar de straniu, spune ea.

– Periodicitatea este tot de 24 de ore, chiar dacă am plasat-o într-o cutie complet obscură. Și, ca să fiu sigur, am blindat-o și cu plumb.

– De unde semnalul ăsta? se întreabă Petra și-și reașază ochelarii pe năsucul acela al ei.

– ...Sper că-ți amintești, scumpa mea șefă, că lucrăm la cea mai sensibilă antenă din Universul cunoscut.

Și atunci se întâmplă. Petra îl prinde de braț. Îl privește, de mult prea aproape ca să nu-i simtă răsuflarea.

– Răzvan, spune ea, crede-mă că nu știu ce vom face în continuare. Așa cum îi știu pe chinezii de la Samsapple, ne vor cere banii înapoi. Cum să le predau eu o antenă unde eventualul semnal este înecat într-o componentă oscilatorie pe care n-o pot explica?

– Te rog frumos, dacă ții vreun pic la mine...

– ...Încearcă să afli ce se întâmplă cu antena asta. Altfel, suntem internați începând de mâine.

Problema Nr. 6. Dacă are o componentă oscilatorie cu perioada de 24 de ore, hai să încercăm să o extragem și să vedem cu ce rămânem.

Răspunsul Nr. 6. Cu o funcție oscilantă care pare să aibă o periodicitate de trei ori mai mică (8 ore).

Problema Nr. 7. Extragem și periodicitatea de 8 ore. Hai, dragule, curaj, îi dai tu de capăt.

Răspunsul Nr. 7. Rămânem cu o funcție care pare să aibă periodicitatea de 5 ori mai mică.

Problema Nr. 8. Și tot așa: pare să fie suma unor oscilații cu frecvențe armonici impare ale acelei frecvențe fundamentale, de 24 de ore.

Răspunsul Nr. 8. Iubește-mă, Petra.

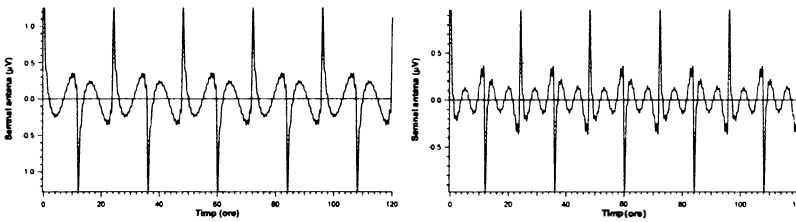

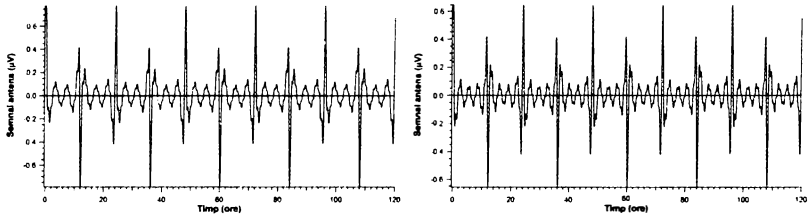

– Și nu se mai termină nicicând. Pe măsură ce extrag o armonică impară, de exemplu armonica a șaptea, rezultatul mă îmbie imediat să extrag armonica impară superioară, adică a noua. Și, lucru ciudat, amplitudinea fiecărei armonici de ordinul $n = 2k + 1$ pare a fi proporțională cu $1/n$.

– Zgomot proporțional cu inversul frecvenței? Zgomot cuantic, zgomotul vieții, spun unii. Spune Petra.

Este Petra prea aproape.

– Te-am iubit, dintotdeauna.

Ar fi trebuit să urmeze un sărut. Însă n-a sunat decât Simfonia Destinului, din siMod-ul de generația 7. Petra răspunde, ascultă încordată, ochii i se umezesc, iar între ochi i se adâncește o cută urâtă, urâtă. De fapt, nu este cuta ei. De fapt, nu este urâtă. Așa o vede el, pentru că nu este un tip prea arătos. *Oameni urâți văd lucruri urâte*.

– Proiectul a fost sistat, spune ea cu voce ultravioletă. Suntem pe drumuri. În curând ne vor interna la ospiciu. Hai să fugim.

Cotrobăie prin sertar. Aruncă siMod-ul și înșfacă o mașină electrică de tuns.

– Tunde-mă chilug. În mod sigur, mi-au implantat senzori în păr.

Părul acela...

– Grăbește-te. Dacă nu vrei să dormi la noapte în cămașa de forță.

Părul cade.

Iar pielea capului Petrei este plină de pete roșiatice.

– Este doar vopsea de păr, nu te speria.

Își abandonează pantofii cu toc și fusta, înlocuită cu un scurt șort diafan.

– Ieșim pe scara de incendiu.

Ajung la nivelul solului în momentul în care la ușa laboratorului se opresc două ambulanțe silențioase, prevestitoare de infernuri albe și antiseptice. Răzvan o ia la fugă, cu Petra de mână, spre o gură de aerisire. Explorează un tunel îngust, mirosind a polietilen tereftalat impregnat cu formaldehidă.

– Unde să mergem?

– Cred că știu un loc, spune Răzvan. Și înșfacă o bicicletă tandem.

La azilul Farmecul Senectuții, unde Răzvan anunță că vrea să-și viziteze mama în vederea prezentării noii lui logodnice. Iar Petra nu protestează. Nu va mai protesta niciodată.

– Mamă... mamă, ea este Petra. Ți-am vorbit de multe ori despre ea. A acceptat să-mi fie soție.

Iar mama îi privește fără să-i vadă, îi ascultă fără să-i audă, vorbește fără să spună nimic: hraaa, hraaa, uhuhu, kalalaaa...

– Ai bani la tine? o întreabă Răzvan pe soția lui, Petra. Am o idee.

Vorbește cu o asistentă și aranjează să fie primiți în azil noaptea aceea.

– Sunt două paturi libere în camera lui moș Bartolomeu. Este puțin cam țicnit, însă vă veți înțelege cu el.

Moșul este chiar bucuros că nu va mai petrece încă o lungă noapte cu lună plină singur. Citește și recitește Biblia.

– Tot nu înțeleg, le mărturisește el, Apocalipsa aceasta. Pentru că mare parte din religia creștină, în special ideea de Judecată de Apoi și de iad, pe aceste scrieri se bazează.

Uitați, aici, de exemplu, Capitolul 6:

„12. Și m-am uitat când a deschis pecetea a șasea și s-a făcut cutremur mare, soarele s-a făcut negru ca un sac de păr și luna întreagă s-a făcut ca sângele,

13. Și stelele cerului au căzut pe pământ, precum smochinul își leapădă smochinele sale verzi, când este zguduit de vijelie."

Pare a fi o eclipsă de soare împreună cu intrarea planetei într-un câmp de asteroizi, ce ziceți?

Petra îl îmbrățișează pe Răzvan. Se crispează:

– Ce ai acolo? întreabă ea.

– Am... antena, spune el. N-am vrut s-o las în laborator. S-ar putea să aibă cineva nevoie de ea. Gândește-te că, la urma urmei, am demonstrat că obiectul acesta generează, fără nicio cauză externă, un semnal electric oscilant.

– Sunteți... inventatori? întreabă moș Bartolomeu.

– Am fost, răspunde Petra.

– Aha, v-au dat afară. Și acum vă caută. De-aia v-ați ascuns aici. Și ce-ați descoperit voi? Hai, spuneți. Nimănui nu-i este frică de moș Bartolomeu.

Răzvan decide că n-aveau ce pierde. Și, oricum, n-a sosit ora de culcare.

– Uite, spune el, am descoperit un material... în sfârșit, nu l-am descoperit noi, dar n-are a face... am lucrat și noi cu un material care are proprietatea de a prezenta niște mici semnale electrice din senin, cu periodicitate de cam o zi...

– Și ce voiați să faceți cu... materialul acesta?

– O antenă. Cea mai sensibilă antenă cu putință. Ar fi îmbunătățit mult industria telecomunicațiilor.

– Aha, deci aveți o antenă foarte sensibilă... care înregistrează un semnal periodic... și nu știți de unde ar veni acest semnal?

– N-am mers chiar atât de departe. Pur și simplu, nu credem că materialul este suficient de bun. Cred că tot ce am înregistrat noi este zgomot.

– Cine are urechi de auzit – să audă, spune moșul.

Petra râde nervos.

– Dar dumneata ce crezi că este?...

– Dumnezeu... sau cine o fi pe-acolo, ne dă mereu semne. Dar noi nu știm să vedem, nu știm să auzim. Ne îndoim de orice. De-aia suntem așa jos. De exemplu, v-ați gândit vreodată ce viteză se obține dacă înmulțiți accelerația gravitației cu durata unui an?

– Ne-am gândit, de curând, și noi la asta.

– Semnalul acesta al vostru, cam ce lungime de undă ar avea? Ați calculat cumva?

Problema Nr. 9. Care este lungimea de undă a unei oscilații electromagnetice care are perioada de 24 de ore?

Răspunsul Nr. 9. $\lambda = c \times T$ = 299.792.458 m/s x 24 x 3600 = 25.902.068.371.200 m, adică vreo 25,9 miliarde de kilometri.

Stai puțin, spune Petra, asta este o distanță de ordinul dimensiunii sistemului solar cunoscut.

– Este o zi-lumină, dragostea mea, spune Răzvan.

Moș Bartolomeu scoate un iPhone antediluvian și meșterește la el.

– Orbita lui Pluto, spune el, are raza de cam 6 miliarde de kilometri. Unii zic că sondele Voyager ar fi ajuns pe la 20 de miliarde de kilometri de Pământ, însă alții susțin că s-au distrus la scurtă vreme după ce au depășit orbita lui Pluto. Iar acum voi... ați pus în evidență o oscilație care are o lungime de undă cam cât tot sistemul solar.

– La ce v-ar duce să vă gândiți lucrul acesta?

– La... o cavitate rezonantă?

– Așa ceva. Trăim, cu tot ce ne înconjoară, cu Soarele, Luna și planetele – într-o mare găoace... Dar nu mai spuneți nimănui asta. Este deprimant.

– Mie mi se pare absurd, spune Petra. Dar Galaxia, stelele, expansiunea Universului...

– Să vă mai arăt ceva, spune moș Bartolomeu. Și caută, din nou, pe ecranul vechiului iPhone. Uite... vă plac desenele animate?

Un clasic desen animat Disney. Timon, Pumba și Simba stau tolăniți cu fața la cer și se întreabă ce sunt stelele de pe cer. Fiecare având ipoteza lui: Timon spune că sunt licurici, Pumba că sunt niște bule mari de gaz care ard la miliarde de kilometri depărtare, iar Simba, răscolit, își amintește de tatăl lui, care-i spunea că stelele acelea sunt regii trecutului și că acolo va fi și el, la un moment dat.

– Nu pot să cred, totuși. Și ce sunt stelele, atunci? întreabă Răzvan.

– Gândiți-vă singuri. Moș Bartolomeu apucă din nou Biblia.

– Porțiuni... din cerul acesta, sau din peretele... unde se termină totul... și care pur și simplu reflectă lumina Soarelui? gândește Petra șoptind ascuns.

– La urma urmei, de ce nu? spune Răzvan. Doar lumina stelelor are cam aceeași compoziție spectrală ca a Soarelui.

– Însă... ai uitat? Mai ai deplasarea spre roșu. Descoperirea care a dovedit că stelele acelea se îndepărtează de noi.

– Ai auzit, nu? de efectul Raman? Pur și simplu anumite porțiuni din acestea reflectorizante de pe cer sau cum s-o numi peretele cavității în care trăim... reflectă lumina cu o lungime de undă mai mare, sau cu o frecvență mai mică. Componenta Stokes a reflexiei Raman seamănă foarte bine cu o virtuală deplasare spre roșu datorată efectului Doppler.

– Da, dar... s-au observat galaxii, care... se rotesc, nu?

– O galaxie se rotește în câteva zeci de mii de ani. N-a observat nimeni așa ceva. Tot ce s-a observat este tot prin intermediul deplasărilor Doppler.

– Și, la urma urmei, spune moș Bartolomeu, de ce nu ar fi niște lucruri care se deplasează și pe peretele din exteriorul sistemului solar? De unde putem ști dacă imaginile pe care le vedem sunt bidimensionale sau tridimensionale? Ar trebui făcute observații ale aceleiași regiuni de la cel puțin câteva miliarde de kilometri.

– Da, dar... am auzit că s-au detectat planete care treceau prin dreptul stelelor în jurul cărora gravitau...

– Același lucru, spune Răzvan, se poate spune și atunci când un asteroid oarecare trece prin dreptul unei pete care reflectă radiația Soarelui spre interior.

– Nu-mi place, spune Petra. Cerul acesta *este prea aproape*. Cel puțin, pentru mine.

– E târziu, noapte bună, stinge lumina moș Bartolomeu.

...Înghesuiți într-un pat de o singură persoană, Petra și Răzvan se sărută îndelung. Moș Bartolomeu începe să sforăie, Petra respiră și ea zgomotos. Îl sărută încă o dată, de două ori, de 2^{10} ori pe Răzvan. Îl mângâie pe piept, apoi tot mai jos, îl mușcă de ureche, apoi cu limba...

În zadar însă, la el nu se petrece nimic-nimic-nimic.

Problema Nr. 10. Fără răspuns.

– Nu știu de ce... suspină el. N-am crezut niciodată că mi se poate întâmpla așa ceva...

– E din cauză că nu mai am părul lung, dragul meu?...

– Nu... nu cred. Îmi placi – șoptește Răzvan – îmi placi atât de mult...

Moș Bartolomeu se oprește din sforăit.

– E din cauza lumii prea mici, mormăie el. E de înțeles că nu mai ai niciun chef de lucruri mărețe.

– Hai să dormim, murmură Petra. Mâine va fi o nouă zi.

Răzbunarea lui Răzvan asupra micului nostru Univers va fi una crudă-cruntă. În primul rând, își întocmește în gând harta lumii. Lungimea de undă a frecvenței fundamentale, λ, este 25,9 miliarde de kilometri. În tot Universul acesta mititel vibrează mai multe corzi, dintre care una, cu lungimea de undă λ, reprezintă frecvența fundamentală. În aceste condiții, ne este tuturor clar că diametrul Universului este cel puțin $\lambda/2$, adică aproape 13 miliarde de kilometri. Raza, bineînțeles, este jumătate din diametru, în afara cazului în care Universul este altfel decât sferic. Ajungem, deci, la raza de cam 6 miliarde și jumătate (kilometri). Cu puțin mai mult decât dimensiunea medie a orbitei lui Pluto. De fapt, trebuie să fie puțin mai mare, ca să încapă întreaga orbită excentrică a lui Pluto. Nu contează, oricum, acum facem numai o primă evaluare. Din raza aceasta ar trebui scăzută raza orbitei terestre ca să știm ce distanță avem de parcurs până la cer, însă aceasta este o cantitate neglijabilă, numai 150 de milioane de kilometri. În fine, să spunem că ar fi de parcurs vreo 6,3 miliarde de kilometri.

(Cu ocazia admirării acestui desen, Răzvan realizează și de ce numai armonicele impare se pot manifesta pe Pământ: planeta noastră este mult prea aproape de centrul Universului [Soarele], acolo unde armonicele pare, cele care cuprind un număr întreg de lungimi de undă, au un nod. Aceasta în timp ce armonicele impare, care conțin un număr semiîntreg de lungimi de undă, sunt aproape de maxim la nivelul Pământului.)

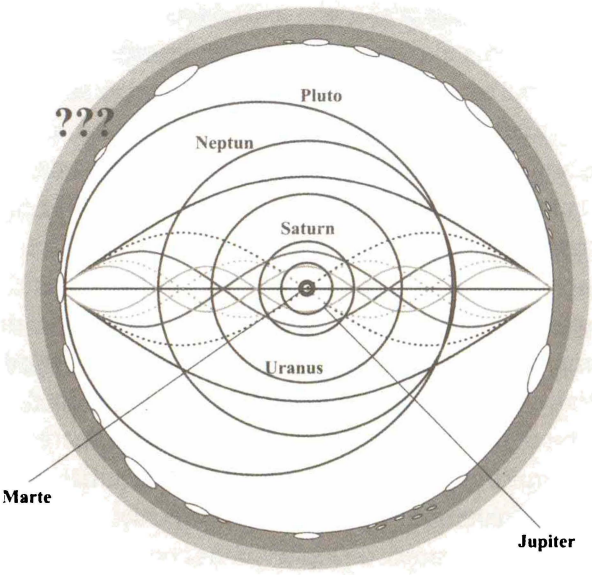

Mai departe, se rezolvă:

Problema Nr. 11. În cât timp va străbate distanța R = 6,3 miliarde de kilometri, care desparte Pământul de frontiera (spuzită cu oglinzi) a Universului, un corp accelerat cu g = 9,81 m/s^2?

Răspunsul Nr. 11. =1.133.320 secunde = 314,8 ore = 13 zile 2 ore și 49 minute. Cam cât un drum până la Lună și înapoi cu misiunile Apollo.

Problema Nr. 12. La ce viteză maximă ajunge o astfel de navă în timpul pe care l-ați calculat la punctul anterior?

Răspuns: $v = g \times t$ = 9,81 m/s^2 x 801.375 s =11.117,9 kilometri pe secundă. (De o mie de ori mai mare decât a doua viteză cosmică.)

După aceasta, Răzvan modelează un diamant artificial în formă de con cu diametrul de cinci metri și înălțimea de opt metri. Își construiește o cabină confortabilă aproape de vârful conului, apoi se concentrează asupra reactorului de transmutație nucleară care funcționează

folosind carbon din chiar materialul astronavei $^{12}C + {}^{12}C \rightarrow {}^{10}Ne + {}^{4}He +$ 4,6 MeV. Se poate calcula ușor din conservarea energiei și impulsului mecanic că neonul este ejectat cu 6.638,7 kilometri pe secundă, iar heliul cu 10.496,7 kilometri pe secundă. Ca să ajungă la cer, nava va trebui să-și fi consumat cam trei sferturi din materia din care este construită, conform formulei lui Țiolkovski; de aceea Răzvan nu și-a construit o cabină prea mare.

A decolat într-o zi senină, liniștit și el (nu mai încercase, între timp, să se apropie de Petra), iar după douăzeci de minute n-a mai simțit atracția Pământului, adică accelerația resimțită a revenit la *g* din 2*g*, cât fusese inițial. Vede Pământul depărtându-se rapid; în două ore și jumătate a trecut de orbita Lunii și se depărtează, cu Soarele în spate.

...Puțină teamă îl cuprinde cam după două zile și jumătate, când parcurge centura de asteroizi. Pe câțiva (mai mici) chiar îi pulverizează cu puternica lui navă. Se apropie de Jupiter, vede centura de monoliți, apoi, după încă două zile, admiră inelele lui Saturn. Altceva nu va mai vedea, pentru că Uranus și Neptun sunt departe. Își amintește crâmpeie din viața terestră unde nu știe dacă se va mai întoarce vreodată. Își revede mama, își amintește cum povestea despre momentul nașterii lui: a ieșit ușor, ca o silabă.

Apoi o revede pe Dumitra. Poate că, dacă ar fi acceptat să se mute cu el în oraș, ar fi rămas împreună. Viața de șatră nu era pentru el, nu putea suporta păduchii și mirosul acela... Ar fi acceptat să trăiască fie și într-un palat cu turnulețe, dar Dumitra nu-i poate suporta pe „ăia".

Poate că voi evada, ca o silabă, își spune Răzvan îndreptându-se spre peretele cerului. Se apropie de ipotetica orbită a lui Pluto, iar stelele parcă-parcă sunt ceva mai mari – și mult mai numeroase. Uite, îi spune Petrei din gând, atâția ani am crezut că sunt Sori depărtați, în adâncimile fără sfârșit – când colo, sunt atât de aproape...

Sunt primul om care va ajunge la cer. *Care va atinge stelele*.

..Într-adevăr, le voi atinge, constată atunci când după calculele lui mai are numai două zile. Acum stelele sunt ca niște discuri lucioase – unele mai mari, altele mai mici – și multicolore. Când se apropie și mai

mult, vede că luminile acelea palpită, ca suprafețele unor lacuri, închipuind ciudate arabescuri ordonate.

Ceva trăiește acolo?

Timpul propriu i se contractă, Răzvan e pe cale să se transforme într-o silabă. Vede (și află că vede) lunguși, fungoizi, mimoizi, simetriade, vertebride...

Steaua-lacul-oceanul către care se îndreaptă reflectă înspre el figura Petrei care, în câteva fracțiuni de secundă, se transformă în a Dumitrei, apoi în a unui băiat blonziu, cu trăsături angelice – iar nava de diamant se prăvălește cu circa 11.000 kilometri pe secundă într-unul din ochii Lui.

Voi muri ca o silabă – strigă Răzvan, dar *sunt primul*...

Sunt

Omul

De la

Capătul

Lumii...

Însă nu se întâmplă nimic-nimic-nimic. Nava este accelerată în continuare cu *g*, doar cerul, lacurile și oceanele lui au dispărut. Are în față un alt cer, cu stele depărtate, iar în mijloc o lumină palidă, pe care nu are cum s-o recunoască – e Soarele nostru cel de toate zilele. Atât de departe.

A ieșit pe unde a intrat? Sau din direcția opusă? Nu poate ști.

– Deșteptarea!

Și nu va ști niciodată.

– Deșteptarea!!!

Sunt doi africani, îmbrăcați în alb. Albi le sunt dinții cu care-i zâmbesc, negre electrobâtele pe care le poartă la mijloc. Ușurel, Răzvănel, suntem siguri că vei coopera. Hai, întinde mânuțele, îți punem cămășuța asta, hai, hopa, ușor cu tata. În patul de alături, moș Bartolomeu citește prin ochelarii strâmbi, ferferița lui de Biblie.

– De ce? Ce?... îngaimă Răzvan.

– Ia-o ușor. Toți treceți prin asta, spune infirmierul mai scund.

Ușa se deschide, clanc, Petra apare, îmbrăcată în costum, pantofi cu toc-toc-toc.

– Petra! Nu mă lăsa aici! vrea să strige Răzvan, dar i se pune căluşul.

– N-a opus rezistenţă, nu? se interesează ea cu voce mieroasă către infirmierul cel înalt.

– Totul decurge conform procedurii, răspunde acesta cam intimidat.

Petra are părul lung-lung, blond-roşcat ca întotdeauna, iar, la întrebarea lui mută, îl informează.

– Nanoimplanturi de la Moneywell. Acolo lucrez acum. Să mă cauţi, dacă vei avea cum.

Şi – iarăşi – Simfonia Destinului.

– Bună dimineaţa!... Da, bineînţeles. Aşa... desigur, domnule subsecretar. De ce? Motivul concedierii din poziţia deţinută anterior... Doar v-am zis, a fost numai o eroare a colegului meu, Răzvan... Am înţeles, discutăm peste o oră... Desigur, vă cred că este numai o formalitate, dar m-aş simţi mai liniştită dacă clarificăm şi acest aspect cât de curând... Bine, la zece sunt la dumneavoastră în birou.

Apoi, către Răzvan fixat bine-bine pe targă:

– Te-am pupat, scumpule. Ai grijă să nu visezi prea des cerurile astea ale tale.

În ambulanţa albă este întuneric aproape deplin, cam ca pe la cinci miliarde de kilometri de Soare. Numai dinţii însoţitorilor sclipesc vag. Motorul cu hidrogen toarce lin, Răzvan nu poate şti cât timp a trecut de când au plecat de la Farmecul Senectuţii.

...Oprire destul de bruscă. Vociferări afară. Uşa ambulanţei se deschide:

– Am ordin să-mi predaţi pacientul, spune o voce groasă.

Infirmierul mai înalt apucă siMod-ul care îi este întins şi verifică codul de bare.

– Este eronat, spune el. Codul acesta nu se mai foloseşte de luna trecută.

– Eronaţi sunteţi voi, amândoi. Urmează două păcănituri scurte şi infirmierii se prăbuşesc. Din urechi li se preling câte două firişoare de sânge, incredibil de roz la cât de închişi la culoare sunt proprietarii aparatelor cardiovasculare stopate.

Proprietarul glasului cavernos este cel mai mare om pe care Răzvan l-a văzut vreodată. Un munte de mușchi, căruia probabil că el nu i-ar ajunge decât până pe undeva la subțiori. Desface rapid chingile de pe targă, apoi îl saltă ca pe o păpușă și aleargă undeva, în necunoscut, Răzvan nu vede încotro se îndreaptă, aburcat pe umerii gigantului. După zgomot, se pare că sunt pe un heliport.

Într-adevăr, este aruncat, fără prea mari menajamente, într-un elicopter BMW negru care decolează cu accelerația de cam jumătate de *g*.

Orașul se scurge sub ei, depășesc imensele uzine Moneywell, apoi centralele termonucleare, după care peisajul devine monoton: enorme panouri cu fotocelule și instalații eoliene cât vezi cu ochii.

Uriașul activează pilotul automat, apoi îl eliberează de cămașa de forță.

– Eu sunt José Arcadio, spune-mi doar José.

– Răzvan, îmi pare bine. Îmi poți spune cine te-a trimis, dacă asta e o răpire sau o eliberare?

– Depinde cum vezi lucrurile. Am fost trimis de Dumitra să i te aduc.

Instantaneu, Răzvan sesizează că José are trăsături rrome.

– Se topește de dorul tău. La propriu. N-o putem lăsa așa.

– Deci... să înțeleg că mergem în Teritoriile Rrome?

– De Răsărit. Acolo mergem, da.

Problema Nr. 13. Fără soluție. Comunitățile Rromilor.

José nu este prea vorbăreț, preferă să preia din nou comenzile și să accelereze elicopterul la maximum. În scurt timp, fotocelulele și eolienele dispar și lasă locul unui peisaj inform, plin de dâmburi, tufișuri, anvelope uzate, caroserii de automobile și de elicoptere... ținuturile rrome.

Dumitra îl întâmpină plângând, tremurând, în roșu.

De când nu i-a mai simțit mirosul de țigancă? Dar parcă acum nu-l mai înfioară.

– Răzvan, îl strigă José, ia și obiectul ăsta cu tine, sunt sigur că vei avea nevoie de el.

Îi întinde cutiuța în care se află antena, începutul dezastrului Universului și al lui personal.

– Am pregătit un cort nou, îi șoptește Dumitra. Vom fi numai noi doi în noaptea asta.

– Mamă!...

Un copilaș blond, atât de frumos că ar putea să aparțină vreunui șef (sau șefe) de la Moneywell.

– Uite-l pe tata, Petre! Tatăl tău... a venit, rămâne cu noi de-acum încolo!

– Tata?

– El e Petre, îi spune Dumitra, băiatul tău. Uită-te bine la el ce frumos este, nu-ți seamănă.

– Îl știu. L-am mai văzut, spune Răzvan.

– Unde?

– În cer. Am înnebunit, doar știi asta. (O sărută.) Nu, dragoste, l-am visat, atâta tot.

– Hai să ne mai cununăm o dată la Mamina. O mai știi pe Mamina?

– Mai trăiește? Era foarte bătrână...

– Ea ne va îngropa cu totul, pe toți.

Mamina ghicește în tarot. Alături se află globul de sticlă. Răzvan își așază cutiuța dreptunghiulară lângă glob.

– Bine ai venit, Răzvan, îl privește Mamina cu ochii prinși de albeață. Parcă a fost ieri, nu? Unde ai fost, ce-ai mai făcut?

Vocea ei groasă are o putere hipnotică irezistibilă.

– Am fost... în cer, la stele, spune Răzvan. Am lucrat. Am aflat că cerul este mult prea aproape.

– E obosit, spune Dumitra.

– Ți-ai văzut copilul? întreabă Mamina.

– Da. Este frumos, nu-mi seamănă.

– Zice că l-a mai văzut în vis, spune Dumitra. Eu cred că este adevărat.

– Bineînțeles că este adevărat. Visele toate sunt adevărate. Răzvan, povestește-mi visul tău.

– Ar trebui s-o iau mai de departe, spune el, și istorisește liniștit, privindu-și fiul când și când în ochi. Trece sub tăcere doar episodul insuccesului erotic cu Petra. *Mai bine că s-a întâmplat așa*.

– ...Ai venit la țanc cu povestea asta a ta, spune Mamina. Tu știi ce zi este astăzi? De fapt, ce noapte urmează?

– Nu știu, cred că suntem în iunie... 23 sau 24.

– Urmează noaptea de Sânziene... murmură Dumitra.

– Când cerurile se deschid, spune Mamina. Plecați acum, avem cu toții treabă.

Își iau rămas-bun de la Mamina și părăsesc văgăuna într-o mult înstelată seară.

– Tată, spune Petre, dacă se deschid cerurile o să putem vedea stele adevărate și nu doar lacurile acelea?

– Petre, spune Dumitra, lasă-l pe taică-tău în pace acum. Du-te la bunica, vrei?

Apoi, către Răzvan:

– Te voi face eu să vezi cerul, adevăratul cer. Și mai este ceva.

Se oprește, se răsucește pe călcâie și-l îmbie să se întoarcă și el:

– Vezi stânca asta, de deasupra văgăunei Maminei? Unii spun că este singurul obiect de pe Pământ care se regăsește exact în același loc, pe drumul planetei în jurul Soarelui – în fiecare an. De la Facerea Lumii încoace.

– Iar lucrul ăsta se va petrece la noapte, nu?

– Începi să înțelegi câte ceva.

Îl ia de mână și-l trage după ea. Ajunși în cort, Dumitra îi dă lui Răzvan să roadă o rădăcină aromată înțepător, apoi se dezbracă repede, îl excită cu numai câteva atingeri, se lăsă pătrunsă de el și strigă din rărunchi.

Până să se dumirească bine, Răzvan a mai făcut o excursie până de partea cealaltă a cerului, de data aceasta accelerat fiind cu vreun milion de *g*; un calcul simplu arată că această călătorie a durat cam 1.133 de secunde, vreo nouăsprezece minute. După aceea, Răzvan visează lucrarea din Nature care-i va aduce Omnobelul.

Adevărata natură a stelelor
Die wahre Natur der Sterne
真正的恒星本质

Rezumat: Lucrarea de față prezintă și discută toate implicațiile ipotezei care afirmă că stelele sunt ansambluri de materie care reflectă radiația solară, fixate de peretele exterior al Universului, dincolo de orbita planetei Pluto. Se arată că aceste stele sunt compuse în cea mai mare parte din hidrogen lichid, iar adeziunea lor la perete este datorată presiunii radiației solare. Se prezintă un model prin care fluxurile de materie (în principal, hidrogen) ejectate în decursul multiplelor explozii solare se autoorganizează pe peretele exterior în lacuri, mări și oceane mobile. Evoluția în timp a acestor „constelații" este rezultatul unui echilibru subtil între atracția gravitațională reciprocă și presiunea radiației solare, care tinde să le atomizeze și să creeze un strat uniform de hidrogen pe peretele Universului. La această dinamică, în mod evident, contribuie și aportul de materie dinspre Soare. Se arată cum poate fi dedusă întreaga istorie a Soarelui și a Universului nostru din analiza distribuțiilor acestei materii pe peretele exterior.

– Mamă... mamă!... Mamă!!

Fusese acolo Petre, tot timpul?

Nu fusese:

– Veniți repede la baba Mamina. Se întâmplă ceva.

Cad stele, uite, geme încetișor Dumitra.

„$g' = 9{,}5\ m/s^2$. *Acum*", îi șoptește Petra, imobilizată într-o cămașă de forță.

Intrarea în văgăuna în care trăiește bătrâna este ticsită de lume. Mulți sunt aproape dezbrăcați, se vede că abia s-au ridicat din pat. Răzvan și Dumitra nu reușesc să se strecoare dincolo de peretele acesta viu.

Dinspre globul de cristal răzbate o lumină roșiatică...

Cerul este brăzdat de dungi luminoase. *Acolo* sau aici?

– Ce de stele cad... spune Răzvan, nici el nu știe de ce.

– Nu cad, spune o bătrână care pare oarbă. *Pleacă*. Fug de noi.

– Urmele *lor* încep *jos* și se termină *sus*, spune Dumitra.

José Arcadio îl ridică pe Răzvan și-l duce dincolo de oamenii adunați în fața văgăunii.

Apoi se întoarce, o ridică în brațe și pe Dumitra, însă dispare cu ea sub cerul brăzdat.

O voce groasă, nepământeană, rostește ceva.

„Și când Mielul a deschis pecetea a șaptea, s-a făcut tăcere în cer, ca la o jumătate de ceas."

Mamina îl zărește și-i face semn să se apropie:

– Tu, boierule! arată spre Răzvan. Trebuie să ne spui ce este cu drăcovenia pe care mi-ai lăsat-o aici!

– Ți-am zis doar. Este invenția noastră, cea din cauza căreia am avut toate necazurile... Am luat-o cu mine, pentru că – totuși – este o sursă inepuizabilă de energie. Puțină, dar infinită.

– Am vrut să-l trimit pe ăla micu al vostru să v-o aducă, dar mi-am zis că poate era un dar pentru mine și că de-aia ai lăsat-o aici. Am deschis cutia și, din greșeală, am atins globul cu mașinăria asta a ta. Iar Globul vorbește acum, ascultă-l!

– Am auzit că s-a mai întâmplat asemenea minune, acum vreo șase sute de ani, spune o altă bătrână. Și tot de Sânziene.

– Nu, era de Lăsata Secului, spune una și mai bătrână. Eram copilă, da' țin minte ca și când ar fi fost deunăzi.

– Liniște, spune unul autoritar, burtos și cu pălărie, deși îmbrăcat în zdrențe.

Vocea Globului a devenit mai omenească, acum seamănă cu a unui profesor pedant de literatură, din gimnaziu:

Pământul e mai mic, dar tot pe el muriți
Și nouă Luni veghează, mugind meteoriți
Cum totu-i mai ușor, v-aștept să reveniți
De ființă însetați, de gânduri auriți
Sub nouă ceruri ninse, cu frații trilobiți.

ÎN PREGĂTIRE

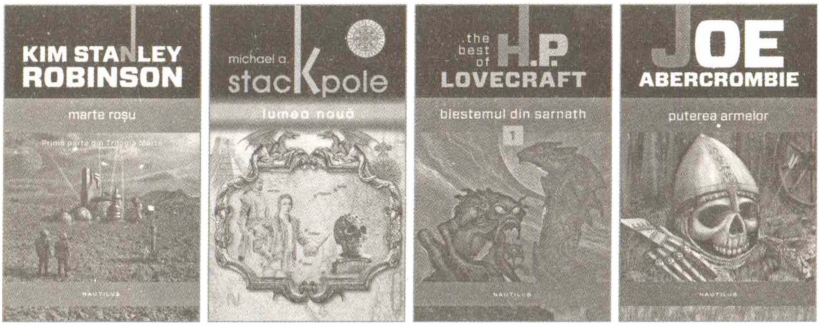

KIM STANLEY ROBINSON – **MARTE ROȘU**

MICHAEL A. STACKPOLE – **LUMEA NOUĂ**

H.P. LOVECRAFT – **BLESTEMUL DIN SARNATH**
The best of H.P. Lovecraft, vol. 1

JOE ABERCROMBIE – **PUTEREA ARMELOR,** 2 vol.

A APĂRUT

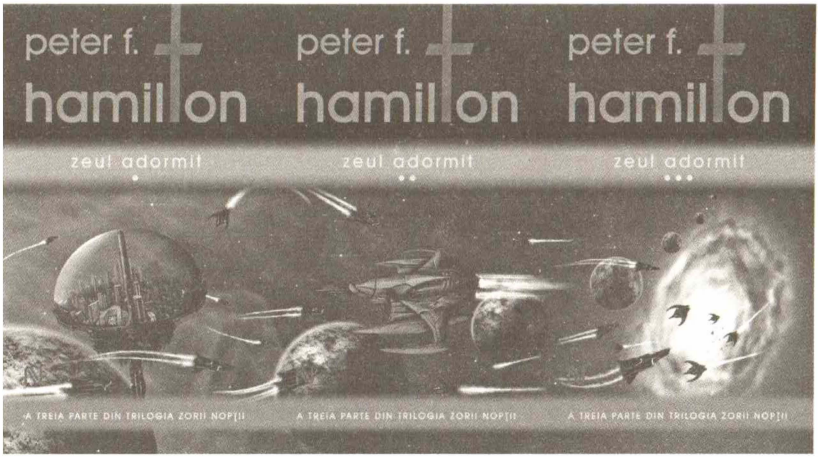

PETER F. HAMILTON – **ZEUL ADORMIT,** 3 vol.

VLADIMIR PIŠTALO
TESLA, PORTRET ÎNTRE MĂȘTI/03

traducere din limba sârbă de Mariana Ștefănescu

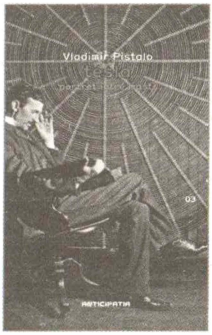

„Părul Gorgonei izbucni în flăcări: Tesla pompa în sol curent electric de o sută de ori mai puternic decât fulgerul. Pământul se cutremură blând. Oscilațiile se propagară pe toată planeta, în cercuri concentrice, legându-se ca într-un nod de cravată la capătul celălalt – între insulele franceze din Amsterdam și Saint-Pol-sur-Mer.
Pământul era o pisică mare.
Acum știa cine o mângâie.
Pământul zvâcnea."

VLADIMIR PIȘTALO

„Vladimir Pištalo escaladează înălțimile monolitice ale savantului Tesla, insuflându-i acel spirit de desperados, de trăitor extaziat în fața miracolelor Lumii și progresului, spre disperarea tatălui său, preotul Milutin Tesla, pentru care raționamentele trebuiau să vină prin credință."

MARIANA ȘTEFĂNESCU

ALEXANDRU MIRONOV
LUMEA-DUPĂ-GOOGLE/04

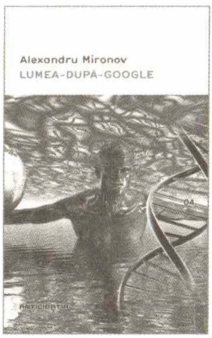

Din ce este alcătuit Universul? • Care este baza biologică a conștiinței? • De ce au oamenii atât de puține gene în cei 46 de cromozomi? • Vor fi vreodată unificate legile fizicii? • Cât de lungă poate fi viața omului? • Ce controlează regenerarea organelor? • Cum este posibil ca o celulă a pielii să se transforme în celulă nervoasă? • Cum e posibil ca o singură celulă somatică să se transforme într-o întreagă plantă? • Ce se află în centrul Pământului? • Suntem singuri în Univers? • Cum și când a apărut viața pe Terra? • Ce determină diversitatea speciilor? • Cum sunt stocate amintirile și cum le accesăm? • Cum putem integra datele pe care ni le oferă biologia? • Care sunt limitele computerului convențional? • Cât de imuabile sunt principiile mecanicii cuantice? • Se va putea realiza un vaccin anti-HIV în viitorul imediat? • Cât de mult se va încălzi clima? • Când și cu ce vom înlocui petrolul? • S-a înșelat oare Malthus?...

9/2013/CPSFA10/serie nouă

Philip K. Dick
PESTE MOHORÂTUL PĂMÂNT

„Ochii cenușii ai fetei erau larg deschiși. Schiță o mișcare înspre creaturile albe ce se înălțau. Una dintre ele se abătu înapoi. Iarba și florile sfârâiră într-o scurtă erupție tunătoare de flăcări, orbitor de albe. Rick se aruncă pe jos. Apariția arzătoare plană momentan deasupra Silviei, după care urmă un pocnet sec. Dispăruse și acest ultim gigant alb înaripat. Tăcerea și întunericul luară din nou în stăpânire cerul și pământul."

Norman Spinrad
HARD SF

„[Hard SF-ul] a fost identificat cu subgenul SF de tip „nituri și șuruburi". Editorialistic, John W. Campbell e socotit drept întemeietorul lui. Istoria i-a fost reconstituită plecând tocmai de la Jules Verne. Definițiile care i s-au dat s-au raportat întotdeauna la cei mai de seamă exponenți: Arthur C. Clarke, Hal Clement, Robert L. Forward, Poul Anderson, Gregory Benford. Benford însuși compară tot restul SF-ului cu „un joc de tenis fără fileu", plasându-l astfel în postura de centru estetic al genului. [...]
În ciuda impresiei generale că hard SF-ul, fiind nucleul pur și dur al genului, este din start limitat la un grup restrâns de cunoscători sofisticați, nu este imposibilă nici apariția curiozității numită bestseller hard SF."

cpsfa.ro
anticipatia.com

ISSN 1220-8620
00010
9 771220 862006